

Jongeren en ouders over Zwartewaterland

Rapport over een driedaagse
raadpleging van jongeren en
ouders in de gemeente
Zwartewaterland

Auteurs

Tarik Pehlivan

Geeske Strating

Jasper Wind

Sophie Pennington de Jongh

Publicatienummer 241

© **Stichting Alexander**

Amsterdam, maart 2013

In opdracht van

Gemeente Zwartewaterland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Methode onderzoek	6
2.1	Opzet en uitvoering onderzoek	6
2.1.1	Vorbereidende fase	6
2.1.2	Uitvoering	6
2.2	Respons en proces	7
2.2.1	Respons	7
2.2.2	Proces	7
3	Resultaten	9
3.1	Genemuiden: Perspectieven van jongeren	9
3.1.1	Algemeen.....	9
3.1.2	Voorzieningen	10
3.1.3	Vervoer	11
3.1.4	Werk	12
3.1.5	Toekomst.....	12
3.1.6	Problemen, advies en hulp.....	12
3.1.7	Participatie en eigen initiatief	13
3.1.8	Samenvatting voor jongeren in Genemuiden	15
3.2	Genemuiden: Perspectieven van ouders	16
3.2.1	Algemeen.....	16
3.2.2	Voorzieningen	16
3.2.3	Problemen, advies en hulp.....	17
3.2.4	Toekomst.....	19
3.2.5	Participatie en eigen initiatief	19
3.2.6	Samenvatting voor ouders in Genemuiden	20
3.3	Hasselt: Perspectieven van jongeren	21
3.3.1	Algemeen.....	21
3.3.2	Voorzieningen	21
3.3.3	Werk	22
3.3.4	Toekomst.....	22
3.3.5	Problemen, advies en hulp.....	22
3.3.6	Participatie en eigen initiatief	23
3.3.7	Samenvatting voor jongeren in Hasselt	24
3.4	Hasselt: Perspectieven van ouders	25
3.4.1	Algemeen.....	25
3.4.2	Onderwijs	25
3.4.3	Voorzieningen	25
3.4.4	Problemen, advies en hulp.....	26
3.4.5	Participatie en eigen initiatief	27

3.4.6	Samenvatting voor ouders in Hasselt.....	29
3.5	Zwartsluis: Perspectieven van jongeren.....	30
3.5.1	Algemeen.....	30
3.5.2	Voorzieningen.....	30
3.5.3	Onderwijs.....	30
3.5.4	Werk.....	31
3.5.5	Toekomst.....	31
3.5.6	Informatie en advies.....	31
3.5.7	Problemen, advies en hulp.....	31
3.5.8	Participatie en eigen initiatief.....	33
3.5.9	Samenvatting voor jongeren in Zwartsluis.....	35
3.6	Zwartsluis: Perspectieven van ouders.....	36
3.6.1	Algemeen.....	36
3.6.2	Voorzieningen.....	36
3.6.3	Huisvesting.....	36
3.6.4	Onderwijs.....	36
3.6.5	Problemen, advies en hulp.....	37
3.6.6	Participatie en eigen initiatief.....	37
3.6.7	Samenvatting voor ouders in Zwartsluis.....	39
4	Conclusies.....	40
4.1	Algemeen/leefbaarheid.....	40
4.2	Problemen, advies en hulp.....	40
4.3	Participatie en eigen initiatief.....	42
5	Bijlage: Gespreksleidraad.....	43
5.1	Vragenlijst gespreksleidraad jongeren.....	43
5.2	Vragenlijst gespreksleidraad ouders.....	44

1 Inleiding

Zwartewaterland is een relatief jonge gemeente met veel jongeren. Het credo van de gemeente is dan ook: nu investeren in de jeugd, betekent tegelijk investeren in de toekomst van Zwartewaterland. Qua omvang en karakter heeft Zwartewaterland - zoals andere vergelijkbare gemeenten in Nederland - enkele specifieke kenmerken als het gaat om de positie van de jongeren. Er is bijvoorbeeld één school voor het voortgezet onderwijs, vele jongeren woonachtig in Zwartewaterland zitten op scholen in de omliggende grote steden. Ook het uitgaansleven, zij het voor de wat oudere jeugd, vindt plaats buiten de gemeentegrenzen. Evenwel kent Zwartewaterland een gedurfd gedoogbeleid voor de aanwezige keten in hun gemeente, zoals fraai verrat in het beleidsuitgangspunt: 'meesturen achter de voordeur'. De gemeente verzorgt binnen haar gemeentegrenzen ook de nodige voorzieningen voor de jeugd, zoals het jeugd- en jongerenwerk.

Er komen naar aanleiding van de transformatie en de transitie van de jeugdzorg nu en aankomende jaren vele nieuwe beleidsterreinen naar de gemeenten, ook voor Zwartewaterland. Zwartewaterland maakt zich hiervoor op en ziet ook kansen om de gehele sector welzijn, (passend) onderwijs en de zorg voor jeugd te herijken en de optimaliseren. Zwartewaterland heeft de ambitie om mettertijd 'transitie-proof' te zijn. Dit vraagt om inzicht in de huidige welzijns- en zorginfrastructuur, om een constructieve dialoog met alle betrokken jeugdprofessionals werkzaam vóór de jeugd van Zwartewaterland (al dan niet werkzaam in de gemeente zelf), om een actueel beeld van de perspectieven van de jongeren en hun ouders en een dialoog met hen over deze perspectieven, en tot slot om manieren om jongeren en hun ouders proactief te betrekken bij het jeugd- en jongerenbeleid.

Tegen deze achtergrond en met deze ambities wil Zwartewaterland komen tot een Raamwerk Jeugdbeleid voor de aankomende jaren, een raamwerk dat geënt is op de behoefte, de wensen en de ideeën van de jongeren en hun ouders, en ook vorm en richting geeft aan een meer participatief jeugdbeleid voor de aankomende jaren.

Op basis van deze ambities heeft de gemeente Zwartewaterland Stichting Alexander verzocht om een onderzoek te doen naar de perspectieven, wensen en ideeën van jongeren en ouders over opvoeden en opgroeien in de gemeente Zwartewaterland. De uitkomsten van dit onderzoek zijn gevat in onderhavige rapportage, en vormen de bouwstenen voor het te ontwerpen Raamwerk Jeugdbeleid.

De rapportage kent de volgende opbouw. Allereerst volgt, in hoofdstuk twee, een weergave van de methode en het proces van onderzoek. In hoofdstuk drie worden de perspectieven van jongeren en ouders per gemeentelijke kern (Genemuiden, Zwartsluis en Hasselt) weergegeven. In hoofdstuk vier volgen de conclusies uit de raadplegingen van jongeren en ouders, verdeeld over de hoofthema's van het onderzoek. In de bijlage is tot slot de vragenlijst opgenomen die door de onderzoekers is gebruikt voor het onderzoek in Zwartewaterland.

2 Methode onderzoek

2.1 Opzet en uitvoering onderzoek

Het onderzoek naar perspectieven van jongeren en ouders die relevant zijn voor het jeugdbeleid van de gemeente kent een onorthodoxe aanpak: gedurende drie dagen worden jongeren en ouders door onderzoekers benaderd op voor hen natuurlijke vindplaatsen. Tijdens deze contacten worden jongeren en ouders geïnterviewd over onderwerpen die relevant zijn voor het opgroeien en opvoeden van jeugd, welzijn en zorg voor jeugd, en participatie en eigen initiatief voor en door jeugd.

2.1.1 Voorbereidende fase

Ter voorbereiding zijn alle mogelijke en kansrijke vindplaatsen - en eventuele professionals en vrijwilligers die contacten onderhouden met de doelgroepen - in kaart gebracht en geraadpleegd voor een onderzoeksdraaiboek. Tevens is ter voorbereiding een interviewleidraad ontwikkeld - met een versie voor jongeren en een versie voor ouders, op basis van de volgende drie elementen dan wel vraagstellingen:

- Wat zijn de perspectieven (ervaringen, wensen/behoefte/ideeën) van jongeren en hun ouders over het leefbaarheid in de gemeente, en thema's zoals vrije tijdsbesteding, onderwijs, werk, mobiliteit, en het aanbod en toegang tot welzijn en zorg, in het bijzonder.
- Wat zijn de perspectieven (ervaringen, wensen/behoefte/ideeën) van jongeren en hun ouders over de relatie met het (politieke) bestuur van de gemeenten en de mate van inspraak, invloed en de ruimte tot eigen initiatief.
- Wat zijn de perspectieven (ervaringen/wensen/behoefte/ideeën) van jongeren en hun ouders als het gaat om de wijze waarop men in Zwartewaterland maatschappelijk actief is of wil zijn, en op welke thema's men graag wil inzetten.

2.1.2 Uitvoering

Gedurende drie dagen in maart zijn zo veel mogelijk perspectieven van de doelgroep verzameld, op plekken waar de doelgroep zich bevindt: scholen, winkelcentra, horeca, kinderopvang, sportverenigingen, kerken / kerkelijke soos, keten en buurthuizen. Afhankelijk van de aard en samenstelling van de doelgroep die aangetroffen werden, is de interviewmethode aangepast: er zijn straatinterviews gehouden, pleinpanels, rondetafelgesprekken en koffiepauzegesprekken. Verder zijn er individuele interviews gehouden en groepsgesprekken gevoerd. Gezamenlijk vormt deze informatie een breed geschakeerd beeld van de perspectieven jongeren en hun ouders/verzorgers.

Een aantal onderzoeksmomenten is van tevoren voorbereid, bijvoorbeeld het interviewen van jongeren op school, in de keet of in kerkelijke en niet-kerkelijke sozen. Ook het op pad gaan met het jongerenwerk om jongeren te bereiken in centra en keten is van tevoren georganiseerd. Hierbij werkten de onderzoekers samen met intermediairs (zoals scholen, jongerenwerk) en de gemeente. Een deel van deze voorbereidende onderzoeksactiviteiten is tijdens de drie dagen zelf uitgevoerd.

Zichtbaarheid en mobiliteit waren belangrijke voorwaarden voor het welslagen van het onderzoek. De onderzoekers reden daarom gedurende de onderzoeksdagen in een auto naar vele plekken in de verschillende kernen. Zo ontstond meer zichtbaarheid en een kleine buzz in de gemeente. Ouders en vooral jongeren werden nieuwsgierig en wilden hun mening geven. Dit zou in het vervolg verder benut kunnen worden voor dialoog met de doelgroepen.

2.2 Respons en proces

Om een beeld te geven van het onderzoeksproces tijdens de drie onderzoeksdagen, geven we hier een impressie van de respons van ouders en jongeren op het onderzoek. Hieronder volgt eerst een overzicht van het bereik van het onderzoek, gevolgd door een beschrijving van de reacties van de doelgroepen.

2.2.1 Respons

	Genemuiden	Zwartsluis	Hasselt	Kamperzeedijk	Totaal
Jongens	47	19	12	-	78
Meisjes	17	17	13	-	47
Subtotaal jongeren	64	36	25	-	125
Ouders	13	11	27	1	52
Totaal	77	47	52	1	177

2.2.2 Proces

Over het algemeen was er grote bereidheid onder jongeren en ouders om mee te werken. De jongeren werden veelal in groepen gesproken, wat vaak stimulerend werkte, omdat jongeren dan ook op elkaar reageerden en soms in discussie met elkaar gingen. In de grotere groepen kregen de mondige jongeren soms de overhand, en moesten de onderzoekers interveniëren om ook de bescheidener jongeren bij het gesprek te betrekken.

In het onderzoek werden grotendeels ouders bereikt met kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar, en in mindere mate ouders met kinderen ouder dan twaalf. Uit gesprekken met laatstgenoemde groep ouders is het waarschijnlijk dat ouders uit deze groep meer te vertellen hebben over hoe het hun kinderen vergaat en wat voor problemen er spelen dan ouders met jonge kinderen. Het aantal respondenten is hoog voor deze aanpak, evenals de kwaliteit van de gesprekken.

Basisscholen

De basisscholen waren niet van tevoren benaderd en wisten hierdoor niet af van het onderzoek. De onderzoekers zijn vervolgens bij een aantal basisscholen naar de leidinggevende toegestapt, om deze te informeren en toestemming te vragen. Nagenoeg alle leidinggevendenden waren bereid mee te werken aan het onderzoek, mits ze eerst de ouders op de hoogte konden stellen. Dit gebeurde redelijk snel, zodat vanaf de tweede dag van het onderzoek ook ouders bij de basisscholen aangesproken konden worden. Deze gesprekken waren bijzonder vruchtbaar, omdat ouders de tijd hadden en namen om de vragen te beantwoorden. Slechts enkele ouders gaven aan dat ze niet mee wilden werken omdat ze dan wel haast, dan wel geen zin hadden.

Winkelcentra

Wanneer er geen concrete afspraak met een school of vereniging op het programma stond, hebben de onderzoekers bij winkelcentra of op pleinen in één van de drie kernen mensen aangesproken. Ondanks het geringe aantal mensen (dat binnen de doelgroep viel) dat er aanwezig was, heeft dit een aantal goede gesprekken met zowel jongeren als ouders opgeleverd. Mede dankzij het onverwacht zachte weer, vonden de onderzoekers mensen, die bereid waren tijdens of tussen de boodschappen door de tijd te nemen voor een gesprek.

Sozen, keten en jeugdclubs

De sozen, keten en jeugdclubs die benaderd zijn tijdens dit onderzoek zijn van tevoren benaderd om een geschikt moment af te spreken voor gesprekken met jongeren. De jongerenwerkers en begeleiders waren in alle gevallen erg behulpzaam en sommigen hebben zelfs de moeite genomen om jongeren actief 'op te roepen' voor het bezoek van de onderzoekers. De gesprekken bij deze gelegenheden waren bijzonder vruchtbaar. Door jongeren in een vertrouwde en informele omgeving te spreken, met goedkeuring van de begeleiders, was de drempel laag om over lastige en serieuze onderwerpen te praten. Vaak vonden de jongeren het gesprek ook een prima tijdsbesteding. De gesprekken werden door de jongeren dan ook als nuttig en leuk ervaren.

Voetbalvereniging

De voetbalvereniging in Genemuiden die we hebben benaderd om mee te werken aan het onderzoek was uiterst behulpzaam. Zo werden bijvoorbeeld op het voetbalveld alle trainers ingelicht dat we na de training misschien wat jongeren zouden aanspreken. Jeugd en een enkele ouder werden met name langs de kant van het voetbalveld aangesproken en voelden zich niet bezwaard om zich uit te laten over de gespreksonderwerpen.

Agnietencollege

De medewerking op het Agnieten college was eveneens ondersteunend voor de onderzoeksactiviteiten; de schoolleiding had onze komst al doorgegeven. Tijdens de pauze hadden onderzoekers de gelegenheid om in de aula en buiten jongeren aan te spreken. Dit heeft in korte tijd veel informatie opgeleverd. Daarnaast zijn na de pauze nog een aantal leerlingen met een tussenuur in de gang aangesproken. Ook hier voelden jongeren zich vrij om zich te uiten en leek er geen sprake te zijn van terughoudendheid.

3 Resultaten

Jongeren en ouders in de gemeente Zwartewaterland zijn bevestigd over verschillende onderwerpen. De gespreksleidraad die hiervoor is gebruikt, is opgenomen in de bijlage, en bevat de volgende hoofdthema's:

- Leefbaarheid in Zwartewaterland
- Welzijn en zorg in Zwartewaterland
- Betrokkenheid bij bestuur, beleid en samenleving in Zwartewaterland

In dit hoofdstuk worden de perspectieven van jongeren en ouders op deze thema's beschreven. Hierbij wordt per gemeentelijke kern eerst een analyse gegeven van de perspectieven van jongeren, en vervolgens een analyse van de perspectieven van ouders. Direct na de analyse van de perspectieven van de doelgroep, volgt een samenvatting. De uitkomsten van het enige interview in Kamperzeedijk zijn niet in dit hoofdstuk opgenomen, omdat het gaat om een enkelvoudig interview.

3.1 Genemuiden: Perspectieven van jongeren

3.1.1 Algemeen

Veel jongeren geven aan dat het best leuk is om in deze omgeving te wonen. Positieve punten zijn de leuke mensen die hier wonen en het feit dat het een veilige omgeving is. Dat iedereen elkaar goed kent is fijn, het geeft veel jongeren een vertrouwd gevoel. Dit 'ons-kent-ons' gevoel heeft wel zijn keerzijde, jongeren geven aan dat als je eenmaal een slechte naam hebt, je hier niet meer vanaf komt en dat er regelmatig geroddeld wordt.

Veel jongeren noemen ook negatieve kanten van het wonen in Genemuiden. Bijna alle geïnterviewde jongeren geven aan dat er te weinig te doen is voor jongeren. Een gedeelte van de jongeren legt hiervan de schuld bij de gemeente, maar er is ook een aantal jongeren dat noemt dat hun generatie zelf óók te weinig onderneemt. Zij noemen een gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel bij jongeren, wat maakt dat zij erg consumerend gedrag vertonen.

Wat opvalt is dat meerdere jongeren de afstand voelen tussen de verschillende jongerengroepen benoemen. Er bestaat een driedeling bij de jongeren in Genemuiden: niet-kerkgangers, kerkgangers en heel strenge kerkgangers. Er is een signaal dat christelijke mensen afkeurend staan tegenover de niet-christelijke mensen. Eén jongen organiseerde eens voetbaltoernooi, waar ook meerdere streng christelijke jongens aan meededen. Na afloop van dit toernooi was er gelegenheid voor een drankje in de soos op d'Overtoom, maar geen van de christelijke jongens mocht, durfde of ging hier mee naartoe. Binnenkort komt er een soos die gericht is op de christelijke jeugd.

Andere jongeren verdelen de groepen aan de hand van de voorzieningen waar ze gebruik van maken: soos- of keetgangers en mensen die nergens heen gaan. Bij deze laatste indeling bestaat ook een leeftijdsverschil, de oudere jongeren zijn voornamelijk in de keten te vinden.

3.1.2

Voorzieningen

Veel jongeren geven aan niet tevreden te zijn over de voorzieningen die er op het gebied van vrije tijd zijn voor jongeren. Toch is er een aantal jongeren dat een tegengeluid laat horen. Zij benoemen dat er bijvoorbeeld wel voldoende sportactiviteiten zijn (voetbal, fitness, tennis en het zwembad) en dat ze hier ook tevreden over zijn. Genoemd wordt dat er 's zomers nog meer te doen is, dan gaan veel jongeren naar het zwembad, hangen ze bij het Veer en zwemmen ze bij de pont.

Verder wordt aangegeven dat jongeren vaak bij iemand thuis zitten en rondhangen en dat men regelmatig naar Zwolle gaat om te stappen en te winkelen. Ook de Keet de Kolk wordt meerdere malen genoemd als leuke plek voor jongeren. De keet is regelmatig open voor wie uit zijn werk een biertje wil komen drinken en ook worden er geregeld feesten georganiseerd waarbij iedereen uit de buurt mag komen (16+).

Eén jongen noemt dat er echt wel voldoende te doen is en dat hij vindt dat jongeren onnodig klagen, 'er is heel veel te doen, maar je moet wel een beetje jezelf vermaken'. Het klopt dat veel jongeren klagen over het feit dat er voor hen te weinig te doen is voor jongeren. Voor hele jonge kinderen wordt veel meer georganiseerd, en dat vinden de jongeren jammer. Enerzijds wordt genoemd dat er te weinig vrijetijdsbesteding mogelijk is op het gebied van sporten voor meisjes, andere recreatiemogelijkheden en winkelen. Anderzijds gaat het ook grotendeels over het gebrek aan uitgaansvoorzieningen. Er is slechts één café en de keten zijn niet altijd open. Veel jongeren geven aan dat dit gebrek maakt dat ze zich vervelen. Door deze verveling kan overlast ontstaan van rondhangende jongeren omdat ze nergens terecht kunnen.

Op de soos bij d'Overtoom wordt verschillend gereageerd. Sommige jongeren vinden het een leuke plek, anderen vinden het jammer dat de soos vooral wordt georganiseerd door het jongerenwerk en niet door jongeren zelf; hierdoor is de soos nog niet helemaal een eigen plek van jongeren. Nog weer anderen menen dat dit een plek is waar alleen junks en aso's naar toe gaan. Ook over Keet de Kolk zijn de mening verdeeld. Sommige jongeren vinden het er leuk, zijn voelen zich er thuis, anderen noemen weer dat de keet enkel voor oudere jongens is en dat er stomme muziek wordt gedraaid. Wat opvalt is dat de keten veel meer een 'eigen' gevoel oproepen bij de jongeren. Wat betreft de organisatie en de inrichting noemen jongeren dat het belangrijk is dat ze het gevoel hebben een eigen plek te hebben.

Tot slot noemen nog een aantal jongeren de rol van de kerk in hun vrijetijdsbesteding. Een aantal jongeren geeft aan dat het kerkelijk jeugdwerk erg oubollig is. Veel van hen maakten hier gebruik van totdat ze ongeveer veertien jaar oud waren. Het aanbod is volgens hen te kinderachtig en sluit niet goed aan bij de belevingswereld van oudere jongeren. Verder noemt een aantal jongeren de beperking van een het wonen in een kerkelijke gemeente. Er is op zondag erg weinig te doen, de jongeren die niet naar de kerk gaan hebben het gevoel de dupe te zijn van de kerkelijke gemeenschap.

Keet de Kolk

Zoals eerder genoemd is de keet niet bij iedereen even populair. Sommige jongeren noemen dat er op jonge leeftijd al veel gedronken wordt, er zou meer toezicht moeten komen. Andere jongeren vinden het jammer dat de keten alleen voor oudere jongeren zijn. Ook de jongere tieners zouden best een eigen plek willen hebben. Ten slotte hebben meerdere jongeren het gevoel dat Keet de Kolk meer mogelijkheden krijgt dan de soos, zij noemen een strijd om subsidie vanuit de gemeente.

Veel oudere jongeren zijn wel erg positief over de keet. Zij noemen dat de keet populair is doordat jongeren tegenwoordig een stuk minder verdienen. Uitgaan wordt daarom relatief duur en de keten populairder. Veel van deze jongens werken al, ze doen vaak laagopgeleid werk buiten Genemuiden. Keet de Kolk is op vrijdagmiddag open en 's avonds in het weekend, ook organiseren ze regelmatig feesten waar iedereen uit de buurt mag komen (16+).

De handhaving in de keet schijnt erg strikt te zijn. Het drugsbeleid is erg streng, het gebruik van (soft)drugs wordt niet geaccepteerd, zelfs niet buiten. Sowieso let iedereen binnen de keet op elkaar en wordt er ingegrepen als er vermoedens van problemen zijn. Er is een bestuur dat goed in de gaten houdt wat er speelt, de bestuursleden van de keet hebben ook een sociaal controlerende functie. De toezichthouder geeft aan soms bijna te fungeren als een jongerenwerker.

Veel jongens uit de keet noemen het belang van het gevoel van een 'eigen' plek. Ieder heeft een stukje verantwoordelijkheid voor de keet en dit maakt dat mensen zich ook verantwoordelijk opstellen. De winst die in de keet gemaakt wordt, investeren ze in het pand, zo is er laatst bijvoorbeeld een heel nieuw terras aangelegd. De jongeren vinden het prima dat ze moeten werken voor hun winst. Ze vinden de keet een erg fijne plek en daar mag best wat tegenover staan. De jongeren praten zeer trots over de keet, juist omdat ze het zelf helemaal hebben opgebouwd. Zodra er iets stuk gaat, wordt het direct gemaakt. Samen proberen ze de keet zo mooi en gezellig mogelijk te houden met de middelen die ze hebben.

De jongeren uit de keet geven aan dat het ontbreken van een dergelijk verantwoordelijkheids- en saamhorigheidsgevoel maakt dat de jongeren zich overal zo vervelen. Juist het bieden van een 'eigen' onderkomen, sociale steun en eigen verantwoordelijkheid is waardevol voor jongeren. Dat de soos vaak wordt opgezet door jongerenwerkers maakt dat de plek nooit helemaal eigen wordt voor de jongeren.

Tot slot noemen de jongeren nog dat er een aanvraag voor subsidie ingediend is bij de gemeente. De jongens willen namelijk heel graag de keet verbouwen, helaas werkt de plaatselijke horeca tegen. De jongens balen hiervan. Al twaalf jaar zijn ze zelfvoorzienend en vragen ze om niets, er zou best een keer wat steun vanuit de gemeente mogen zijn. Bovendien zijn ze van plan bij de bouw van de nieuwe keet jongeren uit de omgeving te betrekken. Zo werkt iedereen mee en wordt het echt 'hun' gebouw.

3.1.3

Vervoer

Wat meerdere malen wordt genoemd, zijn de problemen die jongeren hebben met het openbaar vervoer. Naast dat er volgens het te weinig te doen is in de omgeving, zijn de verbindingen met uitgaansgelegenheden in omliggende dorpen ook niet voldoende. De meeste bussen rijden vanuit Hasselt en naar Genemuiden rijdt de laatste bus al om 18:00 uur. Een taxi naar bijvoorbeeld Hasselt kost al gauw twintig euro, dit is niet betaalbaar voor jongeren. De jongeren geven aan dat nachtvervoer een groot gedeelte van het gebrek aan uitgaansgelegenheden zou verhelpen.

Er zijn zelfs een aantal jongeren die opperen dat er op de plek waar de pont vaart, een brug gebouwd zou moeten worden. De jongeren zelf zien echter ook in dat dit wellicht geen haalbaar plan is. Voorgesteld wordt om een speciaal nachtbusje te laten rijden, welke bijvoorbeeld om het uur rijdt tussen de uitgaansgelegenheden en het centrum van Genemuiden. Ook extra fietsparkeergelegenheden bij de bushaltes worden genoemd.

3.1.4 Werk

Onder de jongeren (schoolgaande) jongeren zijn de mening over het vinden van werk verdeeld. Enerzijds wordt genoemd dat er genoeg leuke bijbaantje zijn, als je maar bereid bent om buiten Genemuiden te solliciteren. Veel jongeren hebben bijbanen als supermarkt- of winkelmedewerker, schoonmaker of restaurantbediening. Anderen noemen juist dat er te weinig werkgelegenheid voor jongeren is, zij solliciteren wel maar komen moeilijk aan een baan.

3.1.5 Toekomst

Veel jongeren noemen dat ze in Genemuiden willen blijven wonen. Hun familie en vrienden wonen hier en die willen ze niet achterlaten. Daarnaast vinden ze het fijn dat iedereen elkaar kent in het dorp. Ze zijn heel tevreden over hun leven en willen de komende tijd nergens anders heen. Ze zeggen zelfs kwaad te worden op hun ouders als deze zouden willen verhuizen en zouden in zo'n geval zelfs niet mee willen. Verder wordt genoemd dat vooral de mensen die zwaar kerkelijk zijn, hier blijven wonen. Dit heeft er mee te maken dat de familie dit van hen verwacht. Toch zijn er ook meerdere jongeren die aangeven dat Genemuiden maar klein is en dat ze binnen afzienbare tijd liever naar een grotere stad verhuizen.

3.1.6 Problemen, advies en hulp

Een veelgenoemd probleem is alcoholmisbruik onder jongere tieners. Er wordt heel veel gedronken op jonge leeftijd, hier zou best meer toezicht op mogen komen. In de keten lijkt dit aardig gereguleerd, maar vooral in de kroegen wordt overmatig gedronken. Verder geven de jongen aan dat er regelmatig overlast is door onder andere dit overmatig drankgebruik. Verschillende groepen krijgen ruzie met elkaar en de alcohol maakt dat dit vaak in vechtpartijen eindigt.

Wat betreft het drugsgebruik wordt genoemd dat ook dit regelmatig voorkomt. Deze jongeren hangen rond en dealen (rond het Veer, in het Plantsoen of bij de ijzeren Jop). Dat er regelmatig in de buurt dingen vernield worden, heeft hier volgens hen mee te maken. Juist deze verveelde jongeren hangen rond en het drugsgebruik maakt dat ze dingen voor de lol slopen.

Andere problemen die voorkomen onder jongeren zijn scheidingen van ouders, ruzies of conflicten met ouders, het niet behalen van een diploma en verslaving aan alcohol of drugs. Toch geeft het grootste aantal jongeren aan dat er weinig tot geen problemen onder jongeren zijn. Tijdens het uitgaan is er volgens hen weinig ruzie, verschillende groepen gaan goed met elkaar om. Op school wordt weinig gepest en ook het drank- en drugsgebruik is volgens hen niet problematisch.

Aanbod advies en hulp

Slechts een klein gedeelte van de jongeren is bekend met de hulpverlening die binnen de gemeente wordt aangeboden. Zij noemen instanties als Icare, Stichting Karakter en het RIAGG. Volgens hen kan je bij dergelijke instanties terecht via de huisarts of school. Twee jongens hebben ADD/PDDNOS en zijn zo in contact gekomen met Jeugdzorg. Eén van hen heeft ook nog gescheiden ouders en heeft wel een tijdje hulp nodig gehad. Via Karakter heeft hij hulpverlening ontvangen, hij is redelijk tevreden over deze zorg. Hij heeft geen goed beeld meer via wie of wat hij bij Karakter terecht is gekomen, hij denkt dat zijn ouders hem geholpen hebben. Ook noemt iemand nog het kerkelijke jeugdaanbod 'Ichtus', echter de jongeren die hier komen maken geen gebruik van hulp of advies.

Andere jongeren zijn wel bekend met het hulpverleningsaanbod, maar zijn hier niet tevreden over. Zij geven aan dat het jongerenwerk niet genoeg naar buiten treedt en dat het goed zou zijn als ze laagdrempeliger en bijvoorbeeld 365 dagen per jaar bereikbaar zouden zijn. Eén meisje vertelt dat haar moeder hulp bij een psycholoog voor haar had gezocht, maar dat het zo duur was dat ze er uiteindelijk niet heen kon. Zij geeft aan nu nog steeds geen hulp te krijgen.

Verder valt op dat het overgrote deel van de jongeren geen idee hebben waar ze terecht zouden kunnen voor hulp en advies bij problemen. Er wordt genoemd dat er misschien wel een steunpunt voor hulp is, al zouden ze niet weten waar. Anderen noemen zelfs dat je voor dergelijke hulp naar Zwolle moet.

Een aantal jongeren heeft opmerkingen over de manier van hulp die zij missen. Een aantal meisjes geven aan behoefte te hebben aan een laagdrempelig en anoniem aanspreekpunt. Ergens waar je terecht kunt met problemen zonder dat je meteen uit huis geplaatst wordt of dat iedereen uit de buurt weet dat er iets is. De meisjes hebben het idee dat anonieme hulpverlening niet mogelijk is in de gemeente.

Zoals eerder genoemd zijn er maar weinig jongeren die in het geval van problemen professionele hulpverlening in zouden schakelen. Veel genoemd wordt dat jongeren in eerst instantie hun eigen problemen proberen op te lossen, als dat niet lukt zouden ze bij vrienden of familie aan zouden kloppen. Redenen om geen professionele hulp te zoeken zijn schaamte (vaak ook vanuit het geloof) en angst voor roddels, men is geneigd problemen binnenshuis te houden.

Wel noemen een aantal jongeren de hulp die er op school wordt geboden, zo zijn er bijvoorbeeld praatgroepen voor jongeren met verschillende problemen. Ook is de mentor een aanspreekpunt en is er een vertrouwenspersoon waar jongeren bij terecht kunnen.

Verder noemen meerdere jongeren de sociaal controlerende rol van de jongerenwerker uit de soos. Via hen kunnen ze aan informatie komen als ze ergens hulp bij nodig zouden hebben. De bestuursleden uit de keet noemen dat zij ook een soortgelijke rol hebben. Zij letten goed op en grijpen in als er vermoedens van problemen zijn. De toezichthouder van de keet voelt zich dan ook verantwoordelijk voor dit sociale aspect.

3.1.7

Participatie en eigen initiatief

Bijna alle jongeren geven aan het gevoel te hebben dat ze geen invloed hebben op het beleid dat de gemeente voert. Sommige jongeren noemen dat de kerkelijke mensen in de gemeente wel een grote invloed hebben, zo houden zij het bijvoorbeeld tegen dat er een discotheek komt.

Meerdere jongeren geven aan wel eens geprobeerd te hebben contact met de gemeente op te nemen. Een aantal jongeren wil graag een JOP, er stond er één bij de Vogelaar maar die is weggehaald. De jongeren hebben wel zes voorstellen gedaan voor een nieuwe plek, maar alle voorstellen zijn afgewezen. Ze hebben hierdoor het idee dat de gemeente niets doet met de mening van jongeren. Hoe er met de alternatieve plekken voor een JOP is omgegaan, is wat hen betreft hier een mooie illustratie van. Niet allen deze groep maar meerdere jongeren erkennen het gebrek aan inspraak, ook zij missen een plek die echt voor jongeren is. Ze hebben het gevoel dat ze hierin niet worden gehoord door de gemeente.

Belang van invloed op jeugdbeleid

Ondanks het gevoel dat jongeren hebben dat er niet naar hen geluisterd wordt, geven zij aan hier wel behoefte aan te hebben. Genoemd wordt dat er dan meer ingespeeld kan worden op wat er onder jongeren leeft en waar zij behoefte aan hebben. Jongeren willen met de gemeente in gesprek gaan over de situatie zoals deze nu is. Wellicht dat ze samen tot een oplossing kunnen komen waardoor de jongens van de straat blijven, en hiermee de overlast afneemt.

Sommige van de jongeren hebben er weinig vertrouwen in, ze vrezen dat er weinig wordt gedaan met de verbeterpunten die jongeren bij de gemeente zouden aangeven. Er wordt genoemd dat inspraak alleen nuttig is als dit ook echt resulteert in veranderingen.

Ook is er een aantal jongeren dat aangeeft geen idee te hebben wat de gemeente doet. Zij hebben ook weinig tot geen behoefte om zich ergens mee te bemoeien. Zolang alles hetzelfde blijft en goed gaat, hebben ze geen interesse om inspraak te hebben.

Belangrijke onderwerpen

Er komen verschillende onderwerpen aanbod waarover jongeren mee zouden willen praten. Het meest besproken onderwerp betreft de 'eigen' plek voor jongeren. Ze zouden graag de mogelijkheid krijgen om echt iets voor henzelf te hebben. Juist door meer verantwoordelijkheid bij jongeren neer te leggen, zullen zij zich ook verantwoordelijker op stellen.

Ook georganiseerde activiteiten hebben de interesse van een aantal jongeren. Zij zouden bijvoorbeeld graag meepraten over de invulling van bijvoorbeeld Oud&Nieuw. Er zouden, in samenspraak met de jongeren, vaker activiteiten georganiseerd moeten worden om de jongeren van de straat te houden en zo te voorkomen dat ze dreigen af te glijden.

Ten slotte wordt ook het algemene Jeugdbeleid door meerdere jongeren genoemd als interessant punt om over mee te praten. Hierbij wordt bijvoorbeeld genoemd dat een algemeen beleid voor alle jongeren in Zwartewaterland niet wenselijk is. Genemuiden is niet hetzelfde als Hasselt en Zwartsluis, de jongeren uit de dorpen zijn niet vergelijkbaar. Sowieso zijn de mensen uit Hasselt vaak een stuk stadser dan de mensen uit Genemuiden.

Wat betreft het Jeugdbeleid worden ook vraagtekens geplaatst bij het onderzoek dat Stichting Alexander uitvoert. De jongeren vinden dat zij hier best zelf een rol in hadden kunnen spelen, dat had de gemeente veel geld gescheeld. Dat er een extern onderzoeksbureau is ingehuurd begrijpen andere jongeren wel, al vinden ze wel dat dit eenmalig moet zijn en dat er n.a.v. de uitkomsten, meer samenwerking moeten komen tussen inwoners en het bestuur van de gemeente.

Vormgeving inspraak

De jongeren noemen diverse manieren waarop de gemeente met de jongeren in gesprek zou kunnen gaan. Veel jongeren noemen het afnemen van enquêtes. Wel wordt genoemd dat het uitsturen hiervan geen goed idee is, daar reageert toch niemand op. Maar het afnemen van enquêtes in de keten, cafés of soos, lijkt veel jongeren wel een geschikte manier.

Een aantal jongeren noemt dat het contact tussen de gemeente en de jongeren via de soos zou moeten lopen. Jongerenwerkers zouden de jeugd kunnen ondervragen of iemand van de gemeente zou langs kunnen komen om met jongeren in gesprek te gaan.

Verder geven aan aantal jongens aan dat er meer gebruik gemaakt zou kunnen worden van de website breman.net, waarop evenementen en dergelijken op worden aangekondigd. Hier zouden beste vragen of stellingen op geplaatst kunnen worden, zodat jongeren makkelijk kunnen reageren. Andere jongeren pleiten voor een jongerencomité binnen de gemeente of noemen dat er in de kroeg, keet of soos een ideeënbus voor jongeren geplaatst kan worden.

Belangrijk blijkt vooral dat de gemeente naar de jongeren toekomt en niet afwacht tot jongeren zelf contact opnemen, de gemeente mag daarin best wat actiever zijn. Op die manier bereiken ze de jongeren echt en krijgen jongeren het gevoel dat ze betrokken worden. Persoonlijk contact werkt nu eenmaal het best voor hen. Als gemeente-medewerkers langs zouden komen, zouden ze zelf ook een beter beeld krijgen van hoe het eraan toegaat in de soos, kroeg of keet.

3.1.8 Samenvatting voor jongeren in Genemuiden

Respondenten

- Totaal vierenzestig jongeren
- Leeftijd van 12 tot en met 25 jaar
- Middelbare school/werkend
- Interviews op school/soos/voetbalvereniging/keet

Algemeen

- Het merendeel vindt het fijn in Genemuiden: veiligheid, vertrouwdheid en 'ons-kent-ons'-gevoel.
- Verdeling jongeren (niet-kerkgangers, kerkgangers en heel strenge kerkgangers/soos- of keetgangers en mensen die nergens heen gaan) is sterk, veel jongeren vinden dit jammer. Het zou leuk zijn als alle jongeren met elkaar om zouden gaan. Er is al weinig te doen in de omgeving, juist een grote jongerengemeenschap zou dan leuk zijn.
- Jongeren consumeren aanbod van activiteiten: gevoel geen invloed te hebben, afwachtende en klagende houding. Er is een gebrek aan een 'eigen' plek en weinig eigen initiatief.

Voorzieningen

- Te doen: sportactiviteiten/ zwembad/ hangen bij het Veer/ zwemmen ze bij de pont/ winkelen en stappen in Zwolle/Keet de Kolk (inloop en feesten)/één café/soos.
- Er is te weinig te doen voor jongeren, dit leidt tot verveling wat soms tot overlast leidt.
- Bij de soos mist het 'eigen' gevoel. De jongeren hebben erg veel behoefte aan een eigen plek.
- Gebrekkig openbaar vervoer maakt uitgaan nog lastiger.

Problemen, advies en hulp

- Alcohol- en drugsmisbruik onder jongere tieners, hierdoor overlast en vechtpartijen.
- Scheidingen van ouders, ruzies of conflicten met ouders, het niet behalen van een diploma en verslaving aan alcohol of drugs.
- Een gedeelte van de jongeren ziet weinig problemen onder jongeren
- Jongeren weten hulp niet te vinden. Ook wordt aangegeven dat ze niet gauw naar de hulpverlening zouden stappen in verband met roddels en een gebrek aan anonimiteit.
- Problemen wordt opgelost met behulp van vrienden, familie en eventueel school of de soos.

Participatie

- De jongeren hebben het gevoel geen invloed te hebben. Zelfs voorbeelden genoemd van jongeren die geprobeerd hebben contact met de gemeente op te nemen.
- Jongeren zouden wel graag invloed hebben over de onderwerpen:
- Vrije tijd: een eigen plek voor jongeren, zou ook overlast, alcoholmisbruik en verveling voorkomen en stimuleert eigen verantwoordelijkheid jongeren.
- Invulling feestdagen en organisatie activiteiten.
- Algemeen jeugdbeleid.
- Via de soos/ gebruikmaken van het internet/ jongerencomité bij de gemeente/ ideeënbuys in de kroeg/ thema-avonden.
- Belangrijk: persoonlijk contact en naar de jongeren toekomen!

Eigen initiatief

- Keet de Kolk is een voorbeeld van een 'eigen' plek. De jongeren controleren elkaar (werkt bijvoorbeeld alcohol- en drugsmisbruik tegen), het bestuur heeft een sociaal controlerende functie, jongeren krijgen en nemen verantwoordelijkheid en zijn zuinig en trots op 'hun' plek.

3.2 Genemuiden: Perspectieven van ouders

3.2.1 Algemeen

Alle ouders zijn erg positief over het wonen in deze omgeving. Bijna alle ouders noemen de rustige omgeving en de veiligheid als voordelen van het wonen in Genemuiden. Ook het feit dat alles dichtbij is, is voor veel ouders prettig. Veel ouders zijn zelf ook in deze regio opgegroeid en ervaren het daarom als vertrouwd.

Er wordt aangegeven dat er een 'ons-kent-ons'-samenleving bestaat. Iedereen kent elkaar en is van elkaars situatie op de hoogte. Enerzijds wordt dit als fijn en betrokken ervaren, anderzijds zijn er ook ouders die hun kanttekeningen hierbij plaatsen. Een aantal ouders vermoeden dat juist door deze omgangsvorm, er bij problemen te laat of niet aan de bel wordt getrokken. Ten slotte wordt nog genoemd hoe er binnen Christelijke gezinnen in Genemuiden te weinig wordt gepraat seks, drugs en drankgebruik. "Als je er niet over praat is het er ook niet". Dit terwijl jongeren wel degelijk vragen hebben over deze onderwerpen.

3.2.2 Voorzieningen

Het merendeel van de ouders is erg tevreden over de voorzieningen binnen de gemeente. Er zijn voldoende scholen in de omgeving, wat betreft de basisscholen is er keuze genoeg. Wat betreft de middelbare scholen blijkt wel wat onvrede te zijn. Er is in de nabije omgeving slechts een klein aanbod en zijn voornamelijk scholen met hogere opleidingsniveaus erg ver weg.

De ouders met relatief jonge kinderen maken veel gebruik van sport- en recreatievoorzieningen en zijn hier erg tevreden over. Sportverenigingen als de voetbal, volleybal en ballet worden regelmatig genoemd. Ook van de bibliotheek, het zwembad en de diverse visgelegenheden, wordt regelmatig door ouders gebruik gemaakt.

Eén vader noemt ook dat de kinderen uit de gemeente niet altijd voorzieningen nodig hebben; 'kinderen kunnen zichzelf ook prima vermaken'.

Ouders met wat oudere kinderen hebben meer kritiek op de voorzieningen. Zij noemen dat er, naast de sportgelegenheden, weinig te doen is voor jongeren. Veel jongeren hebben geen eigen plek, wat maakt dat ze rond gaan hangen en overlast veroorzaken. Het is nodig deze jongeren een plek te bieden waar ze onder elkaar kunnen zijn zonder negatieve reacties.

3.2.3 Problemen, advies en hulp

De meningen van ouders over de problemen onder jongeren lopen uiteen. Een aantal ouders geven aan dat er weinig problemen onder jongeren voorkomen, anderen geven aan wel over problemen te horen maar hier zelf nooit mee in aanraking geweest te zijn. Toch bestaat er ook een groep ouders die wel degelijk problemen onder en met jongeren zelf ervaart.

Het belangrijkste punt waarop er problemen bestaan met betrekking tot jongeren heeft te maken met het veroorzaken van overlast. Zoals eerder genoemd zijn er onvoldoende voorzieningen voor jongeren, wat maakt dat zij rond hangen en overlast veroorzaken. Deze overlast bestaat voornamelijk uit vernielingen en geluidsoverlast en het veroorzaakt een onveilig gevoel bij de ouders.

Een aantal keer komt ook het drugsgebruik onder jongeren aan bod. Er schijnen behoorlijk wat jongeren te zijn die drugs gebruiken, al zijn er weinig ouders die hier zelf mee in aanraking gekomen zijn. '(...) maar dat hebben we van horen zeggen, we hebben het zelf nooit gezien of gemerkt, we vermoeden wel wat...'

Wat een aantal ouders noemt is het gesloten klimaat dat in de gemeente heerst. Er wordt niet gepraat over seks, drugs en drankgebruik, terwijl jongeren hier wel degelijk interesse in hebben. Voornamelijk binnen kerkelijke organisaties en families bestaat een zwijgcultuur. Twee moeders menen dat het kerkelijk jeugdwerk veel te bekrompen is, er worden te eenzijdige onderwerpen besproken. Hun beide zoons willen niet meer naar het kerkelijk jeugdwerk toe. Iets wat de moeders best begrijpen, gezien er niet gepraat wordt over zaken die de jongeren aangaan.

Eén vader noemt hoe problemen onder jongeren ontstaan bij een gebrek aan sociale controle door familie en vrienden. Een goede opvoeding en een steunend netwerk is belangrijk, de gemeente heeft hier geen rol in.

Naast de genoemde problemen onder jongeren worden er ook een aantal oplossingen en ideeën voor de bovengenoemde problemen aangedragen. Zo zou er een laagdrempelig en anoniem aanspreekpunt voor jongeren moeten zijn. Hier kunnen ze terecht met vragen of problemen over onderwerpen die gevoelig zijn om te bespreken met familie of vrienden. Verder wordt genoemd dat er vanuit de politie ook meer aandacht naar jongeren uit zou moeten gaan. Er bestaat een jeugdagent, die zich best wat intensiever met de jeugd en het jeugdbeleid mag bezighouden. Ook zou hij een grotere rol moeten spelen binnen het uitgaansleven (onder andere voor leeftijdscontrole). Ten slotte wordt genoemd dat het kerkelijke jeugdwerk meer verweven zou moeten worden met het gewone jeugdwerk. Het is nu geheel gesplitst, wat maakt dat ook de jongeren verdeeld zijn. Het samen organiseren van activiteiten kan de jongeren dichter bij elkaar brengen.

Aanbod advies en hulp

Een aantal ouders met jonge kinderen vertellen dat ze gebruik hebben gemaakt van het consultatiebureau, zij zijn allen tevreden over de zorg die ze daar hebben ontvangen.

Een aantal ouders noemt ook het CJG als plek waar ouders terecht kunnen voor steun en advies bij de opvoeding. Eén van de moeders is zelf wel eens met het CJG in contact geweest omdat een van haar kinderen dyslectisch is, school heeft bij vermoedens toen doorverwezen. Ze geeft aan erg tevreden te zijn over de hulp die ze toen hebben ontvangen.

Sowieso geven meerdere ouders de rol van school in het oplossen van problemen of het beantwoorden van vragen aan. Vanuit school worden cursussen gegeven over hoe je problemen bij je kind herkent, dat betreft dan bijvoorbeeld leerproblemen of sociale problemen. Via scholen wordt ook voorlichting gegeven, bijvoorbeeld over opvoeding. Aangegeven wordt dat dit een prettige manier van ondersteuning is, bijvoorbeeld door op school gespreksgroepen te organiseren.

Wat betreft de onderwerpen waarbij ouders best hulp zouden kunnen gebruiken wordt genoemd: (signalering en preventie van) alcohol- en drugsgebruik en roken. Ook seksualiteit wordt meerdere malen genoemd. Er heerst nogal een taboe op dit onderwerp (voorin in streng kerkelijke gezinnen), ouders zouden hierover best meer voorlichting kunnen krijgen.

Een aantal ouders geeft aan zelf nooit gebruik gemaakt te hebben van instanties die kunnen helpen of adviseren bij de opvoeding. Zij geven echter wel aan dat mochten ze hulp nodig gehad hebben, ze dit wel hadden weten te vinden. Wegen om volgens hen bij de juiste hulpverlening terecht te komen zijn het internet, de gemeentegids en de huisarts.

Wat in veel gesprekken aan de orde komt is het gebrek aan laagdrempeligheid van de hulpverlening. Zo wordt bijvoorbeeld aangegeven dat Maatschappelijk Werk niet iets is waar je zomaar naartoe gaat. Meerdere malen wordt genoemd dat het goed zou zijn als er een laagdrempelige plek zou zijn waar ouders binnen kunnen lopen voor een korte vraag. Een inloop- of telefonisch spreekuur wordt door meerdere ouders geopperd. Ze zijn bekend met het CJG in Hasselt, maar geven aan dat het een drempel is dat deze inloop buiten hun eigen dorp zit. Een voorstel is een wekelijkse inloop in het gezondheidscentrum.

Tot slot noemt een moeder, die zelf ervaring heeft met Jeugdzorg, dat er bij veel mensen een verkeerd beeld over de jeugdhulpverlening en dat er achter gesloten deuren meer jeugdzorg bestaat dan wordt verteld. Ook noemt ze dat er regelmatig problemen zijn bij christelijke gezinnen (in de relatie tussen ouders en hun kinderen). Het zou goed zijn als Jeugdzorg hierin een rol zou spelen, maar juist in de streng kerkelijke gezinnen wordt Jeugdzorg niet binnengelaten.

3.2.4

Toekomst

Een aantal ouders praat over het toekomstperspectief van jongeren uit Genemuiden. Een vader vermoedt dat er in de toekomst waarschijnlijk weinig werkgelegenheid zal zijn en dat jongeren naar de stad zullen moeten trekken. Toch, zo noemen meerdere ouders, blijkt er onder jongeren een cultuur te bestaan waarin het merendeel terugkeert naar en blijft wonen in zijn dorp, dat gaat dan wel vaak over jongeren die hier geboren en getogen zijn.

Eén ouder noemt ook nog de positieve aspecten van de keten in Genemuiden. Dit werkt erg goed, de jongeren reguleren elkaar. Juist de gang van zaken in de keten leidt tot een stuk verantwoordelijkheidsgevoel bij de jongeren.

3.2.5

Participatie en eigen initiatief

Ouders geven aan geen tot weinig inspraak in de beslissingen van de gemeente te hebben. Wel bestaat er voor jongeren een jongerenraad binnen de gemeente, al blijken kinderen er weinig voor te voelen om zich hiermee te bemoeien. Sowieso geven de ouders aan dat jongeren best wel inspraak hebben, ze kunnen dingen ondernemen zoals bij de invulling van Koninginnedag.

Een tweetal ouders heeft wel een geprobeerd contact met de gemeente te krijgen (in verband met speelvoorzieningen en veiligheid in de buurt). Zij hebben beide het gevoel dat hiermee toen niets gedaan is. Eén van hen is dermate teleurgesteld dat hij er niets in ziet om een structureel instrument voor betrokkenheid te ontwikkelen, hij heeft het gevoel dat de gemeente waarschijnlijk te weinig doet met de resultaten.

Naast het feit dat ouders zich weinig betrokken voelen bij het beleid wordt regelmatig aangegeven dat hier wel behoefte aan is. Een aantal ouders noemen dat het goed zou zijn als de mening van 'gewone' mensen een keer wordt gevraagd. Ze zouden dan bijvoorbeeld graag meepraten over onderwerpen als veiligheid op straat, overlast, hangjongeren, speelgelegenheden en (subsidies voor) sportgelegenheden.

Genoemd wordt hoe er altijd een groep zal zijn die zich niet interesseert, niets wil doen en geen positieve inbreng heeft. Deze mensen willen niet om tafel zitten om dingen te bespreken of dingen te organiseren. Dat heeft volgens een moeder te maken met verschillende culturen (niet-kerkelijken, kerkelijken en zwaar kerkelijken). Anderzijds schijnen een aantal andere ouders hier een ander licht op. Zij geven aan weinig behoefte te hebben aan inspraak. Ze zijn tevreden over hoe de dingen nu worden geregeld.

Vormgeving inspraak

De ouders, die aangeven behoefte te hebben aan inspraak, is gevraagd op welke manier dit vormgegeven zou moeten worden. Zij noemen allen dat persoonlijk contact daarvoor de beste manier is. Enerzijds worden straatinterviews genoemd, al noemen veel ouders hierbij dat dit een zeer arbeidsintensieve en kostbare manier is. Meerdere malen wordt daarom ook het idee van regelmatig terugkerende bijeenkomsten genoemd. Door verschillende thema-avonden te organiseren, kunnen ouders dan zelf kijken over welke onderwerpen zij graag zouden meepraten. De gemeente kan op deze manier ook gemakkelijk inspelen op de actualiteiten.

3.2.6 Samenvatting voor ouders in Genemuiden

Respondenten

- Totaal dertien ouders
- Vier vaders en negen moeders
- Aangesproken op straat/winkelcentrum
- Gelijke verdeling jongere en oudere kinderen

Algemeen

- Alle ouders zijn zeer positief over het wonen in de gemeente. Voordelen zijn de rustige omgeving, de veiligheid en het feit dat alles dichtbij is.
- Er bestaat een 'ons-kent-ons'-samenleving, dit leidt tot betrokkenheid enerzijds, maar kan de stap naar het toegeven van problemen en het benaderen van hulpverlening bemoeilijken.
- Meerdere ouders noemen de invloed van de kerk in de gemeente. De kerk heeft een vrij conservatieve houding, iets wat averechts werkt bij de jongeren. Balans is gewenst tussen conservatieve kerkelijke gezinnen enerzijds en de moderne tieners anderzijds: nu is er sprake van tweedeling in de omgang met elkaar en gebruikmaking van voorzieningen.

Voorzieningen

- Het merendeel is hier tevreden over (basisscholen, sport- en recreatievoorzieningen), dit geldt wel voornamelijk voor mensen met jongere kinderen. Voor pubers is er minder te doen, dit leidt tot overlast, geef tieners hun eigen plek.

Problemen onder jongeren

- Overlast door een gebrek aan voorzieningen (vernieling en geluidsoverlast).
- Alcohol- en drugsgebruik.
- Opvallend is dat veel ouders de bovenstaande problemen noemen, zonder hiermee ooit zelf in aanraking gekomen te zijn. Het lijkt alsof veel ouders deze problemen voornamelijk van horen zeggen hebben.
- Te weinig openheid over seks, drugs en drankgebruik (juist in deze kerkelijke omgeving).
- Behoeft aan een laagdrempelig en anoniem aanspreekpunt voor jongeren (juist ook voor kerkelijke jongeren!).

Advies, steun of hulp bij de opvoeding

- Veel ouders hebben gebruik gemaakt van het consultatiebureau en zijn hierover tevreden.
- CJG: wel bekend, wordt weinig gebruik van gemaakt:
 - enerzijds een hoge drempel,
 - anderzijds ook omdat het niet in het eigen dorp ligt.
- Rol van school is groot bij het oplossen van problemen of beantwoorden van vragen.
- Het gevoel van laagdrempeligheid van de hulpverlening ontbreekt.

Inspraak in de het gemeentelijke beleid

- Ouders hebben het gevoel weinig inspraak te hebben, maar geven aan hier wel behoefte aan te hebben. Interessante onderwerpen zijn: veiligheid op straat, overlast, hangjongeren, speelgelegenheden en (subsidies voor) sportgelegenheden
- Manieren om ouders te betrekken bij de gemeente zijn:
 - straatinterviews
 - regelmatig terugkerende bijeenkomsten (thema-avonden)
 - belangrijk: persoonlijk contact werkt het best!

3.3 Hasselt: Perspectieven van jongeren

3.3.1 Algemeen

Een groot deel van de jongeren beoordeelt Hasselt als best saai. Er is weinig te doen en te beleven. Toch zeggen aardig wat van deze jongeren niet ongelukkig te zijn. Zij vinden dat iedereen gewoon normaal moet doen en niet zo moet klagen. Hasselt is nu eenmaal erg rustig, daar gaat niets aan veranderen.

Enkele jongeren zeggen dat Hasselt eigenlijk best leuk is, maar dat er gewoon wat meer dingen voor jongeren ingericht moeten worden. Weer anderen vinden het heel leuk om hier te wonen. Voor hen zijn er genoeg leuke mensen en vrienden en af en toe leuke feesten. Ook zegt één jongen dat het fijn is dat iedereen elkaar kent en dat je veel op straat kunt spelen.

Vriendschap en sociale relaties

Meerdere jongeren vertellen dat de jongeren in Zwartewaterland zijn verdeeld in groepen. Deze groepen zijn vaak bij jongeren thuis te vinden. Er is steeds minder samenhang onder jongeren, mogelijk wordt dit ondersteund door de matige verbinding tussen de drie kernen 's avonds.

Enkele van deze jongeren merken op dat er verschillende manieren van vriendschappen in de drie dorpskernen zijn. In Genemuiden komen jongeren meer voor elkaar op dan in Hasselt bijvoorbeeld, zeggen de jongeren. Een enkeling geeft aan dat er eigenlijk geen sprake is van hele hechte vriendschappen in Hasselt, anderen zeggen juist dat dit wel het geval is. Ze zeggen dit gebaseerd op hun eigen beelden en ervaringen met andere jongeren in hun omgeving. Verder vormen (jongeren)groepen zich in de ogen van jongeren ook vanzelf binnen kerken of geloofsgroepen, of juist buiten een kerk of kerkgemeenschap. Er is weinig contact tussen kerkelijke en niet-kerkelijke jongeren-netwerken.

3.3.2 Voorzieningen

Meerdere jongeren zijn tevreden over de vrijetijdsvoorzieningen in Hasselt. Voetbal is bijvoorbeeld populair en prima geregeld wat verenigingen betreft. Een enkeling zegt dat er te weinig veldjes zijn, want vaak zijn veldjes bezet en de groepen mengen niet.

Een andere groep jongeren geeft aan dat er buiten voetbal weinig te doen is. Zowel wat andere sporten als wat uitgaan en winkelen betreft. Helemaal op zondag, wegens het christelijke geloof is alles dan dicht. Niet christelijken worden genegeerd, volgens sommigen.

Veel jongeren noemen ook de soos in Hasselt als vrijetijdsvoorziening. Een groot deel van de jongeren die hier wel eens naartoe gaan, zegt dat door de slechte naam van de soos, er maar weinig georganiseerd wordt en er weinig (nieuwe) jongeren naar de soos komen.

Jongeren die niet naar de soos gaan, zeggen inderdaad dat de soos ze niet trekt omdat er een ander slag mensen komt. Deze jongeren willen graag een eigen plek en spreken nu vaak thuis af.

Enkele jongeren die af en toe de soos bezoeken, geven aan dat de soos niet gezellig is wat de sfeer en inrichting betreft en zeggen dat dit leuk op te lossen is door de jongeren zelf de soos in te laten richten.

Volgens sommigen worden er voor jonge kinderen wel dingen georganiseerd, maar voor oudere jongeren maar weinig. Een enkeling geeft aan dat het kerkelijk jeugdwerk erg saai is. Ook gaat er een stem op die zegt dat mensen zichzelf moeten kunnen vermaken.

3.3.3 Werk

Een klein aantal jongeren dat hierover praat, zegt dat er maar weinig bijbaantjes zijn voor jongeren. De drie mogelijkheden die genoemd worden, zijn: de supermarkt, een krantenwijk of iets buiten het dorp. Dit laatste is niet aantrekkelijk, omdat het reizen ook kosten met zich meebrengt. Deze jongeren vinden de geringe mogelijkheden wat bijbaantjes betreft jammer. Slechts een enkeling zegt er niet om te geven.

3.3.4 Toekomst

Veel jongeren geven aan dat ze graag naar een grotere stad willen verhuizen, omdat hier zo weinig te doen is. Een deel van hen zegt wel te overwegen om ooit nog terug te komen. Sommige jongeren geven aan wel in Hasselt te willen blijven omdat het zo lekker rustig en veilig is. Zij nemen het voor lief dat er weinig te doen is.

3.3.5 Problemen, advies en hulp

Nagenoeg alle jongeren die over problemen spreken geven aan dat verveling leidt tot rondhangende jongeren. Dit leidt tot overlast in de buurt en soms tot drugsgebruik onder de verveelde jongeren. Volgens velen is een uitgaansgelegenheid de oplossing. Niet alleen voor de overlast veroorzakende jongeren, maar ook voor de rest van de jeugd. Sommige jongeren geven Staphorst als voorbeeld van een tamelijk christelijke gemeenschap, waar een goedlopende discotheek is, klaarblijkelijk wordt de grote aanhang van het christelijk geloof in het dorp als drempel voor een discotheek beschouwd.

Ook noemt een aantal jongeren dat mensen boven de achttien jaar nog minder te doen hebben dan de jeugd onder de achttien, omdat ze de soos niet in mogen. Er zou ook iets voor hen moeten komen.

Eén jongere zegt dat meer politie op straat ook een uitkomst kan bieden tegen de hangende jongeren. Eén jongere noemt gedragsstoornissen als een probleem dat voor kan komen bij jongeren.

Aanbod advies en hulp

Een deel van de jongeren zegt dat ze op school informatie hebben gekregen over de jeugdzorg. Het gros van de jongeren lijkt echter niet te weten hoe de hulpverlening bereikbaar is.

Een groot deel van de jongeren zegt dat vrienden en ouders het eerste aanspreekpunt zijn als ze ergens mij zitten. Een deel hiervan zegt dat dit komt omdat professionele hulp snel tot negatieve bekendheid in je omgeving zou leiden. Bij serieuze problemen zouden een aantal toch wel naar de politie stappen. Anderen zeggen dat ze buiten vrienden en ouders geen aanspreekpunt zouden weten.

Enkele jongeren geven aan dat de mentor op school een eerste aanspreekpunt is. Ook wordt er genoemd dat op het Agnietencollege er een rouwverwerkingskring is en een scheidingsgroep. Ervaring met de rouwverwerkingskring wordt als zeer prettig omschreven. Ook wordt de instelling Karakter genoemd door een enkeling, als hulpaanbieder bij problemen.

Eén jongere geeft aan wel hulp te willen bij het vinden van een woning, maar weet niet of er hulp is hierin en zo ja, hoe hiermee contact gemaakt kan worden.

3.3.6

Participatie en eigen initiatief

Veel jongeren geven aan dat er zeker belangstelling is om betrokken te zijn bij gemeentelijke beslissingen en dat er op dit moment te weinig naar jongeren wordt geluisterd. Jongeren geven letterlijk aan dat ze te weinig betrokken worden op dit moment. Volgens sommigen komt dit niet alleen door te weinig initiatief van de gemeente, maar ook door weinig initiatief van de jongeren zelf.

Veel van de jongeren die over dit onderwerp gesproken hebben, hebben geen idee waar ze op dit moment terecht kunnen met plannen of ideeën voor de gemeente.

Een enkele jongere zegt dat betrokkenheid niet nodig is en heeft ook geen idee bij wat voor soort dingen betrokkenheid belangrijk zou zijn.

Sommige jongeren hebben het idee dat keet De Kolk wordt voorgetrokken door het gemeentebestuur.

Sommige jongeren geven suggesties over bij wat voor onderwerpen de gemeente jongeren zou moeten/kunnen betrekken. Genoemd worden:

- De band tussen jongeren en volwassenen in de gemeente (er heerst onbegrip volgens een aantal jongeren)
- Vrije-tijdsfaciliteiten/activiteiten
- Verkeersveiligheid
- Nieuwbouw in de omgeving
- De aanbouw van nieuwe speelgelegenheden

Vormgeving inspraak

Veel van de jongeren zeggen dat persoonlijk contact met de jongeren een goede manier is om ze bij gemeentelijk beleid te trekken. Ze geven dan ook aan dat dit onderzoek een prettige manier is en hebben het idee dat ze zo echt gehoord worden en invloed hebben. Andere voorbeelden die gegeven worden zijn: een jongerenpanel voor de gemeente (mits dit niet te veel tijd kost voor de jongeren), een debatavond, een vast contactpersoon bij de gemeente of in de soos.

Andere manieren die een aantal jongeren geven zijn een speciaal e-mailadres voor jongeren of een jaarlijkse enquête.

Een deel van de gesproken jongeren geeft aan dat het gemeentehuis niet laagdrempelig genoeg is en zouden graag zien dat er mensen naar hen toe komen, zoals de eerder genoemde vaste contactpersoon.

3.3.7 Samenvatting voor jongeren in Hasselt

Respondenten

- Totaal vijftientig jongeren
- Leeftijd van 12-19 jaar
- Middelbare school/werkend
- Interviews op school/soos/straat

Algemeen

- Jongeren geven aan de ene kant aan dat er weinig te doen is, maar aan de andere kant accepteren ze dit en zeggen ze dat je jezelf ook aardig kunt vermaken.
- Jongeren vinden het jammer dat er groepsvorming is onder jongeren, zowel binnen Hasselt als binnen Zwartewaterland.

Voorzieningen

- Jongeren zijn ontevreden over de rol en de naam van de soos in Hasselt, deze kan en moet gezelliger, en zou wat meer activiteiten moeten organiseren en zo ook de verschillende groepen bij elkaar brengen.

Werk

- De mogelijkheden wat bijbanen betreft, is zeer beperkt in Hasselt volgens de jongeren.

Problemen

- De grootste oorzaak van problemen onder jongeren in Hasselt is verveling. Dit leidt tot overlast en zelfs drugsgebruik.

Advies en hulp

- De meeste jongeren zouden bij problemen als eerst naar hun vrienden of ouders stappen. Pas bij escalatie zouden sommigen professionele hulp opzoeken.

Participatie

- Onder de jongeren heerst de behoefte om meer betrokken te zijn bij de gemeente en gemeentelijk beleid/organisatie. Persoonlijk contact wordt door velen als de beste manier gezien om dit te bewerkstelligen.

3.4 Hasselt: Perspectieven van ouders

3.4.1 Algemeen

Nagenoeg alle ouders zijn heel tevreden over de buurt. Vaak worden de aanwezigheid van noodzakelijke voorzieningen (supermarkt en basisschool) in de buurt en de rust als grote pluspunten genoemd. Een enkeling geeft ook aan dat sommige voordelen ook nadelen met zich meebrengen, maar dat dit een afweging is die je maakt als je hier komt wonen

'Natuurlijk zijn er voorzieningen die ik mis, maar dit is nu eenmaal een klein dorp, hier is nu eenmaal niet alles.'

Een aantal ouders geeft aan dat er punten verbeterd kunnen worden in de buurt. Genoemd worden: hangjongeren rond de soos en bij speelpleintjes, te veel oog voor toeristen vanuit de gemeente, het ontbreken van groenvoorzieningen en een gebrek aan winkels (Blokker, Kruidvat).

Veel ouders omschrijven de omgeving als rustig, veilig en vertrouwd. Ook wordt het als prettig ervaren dat mensen in de buurt elkaar allemaal kennen en er dus veel sociale controle is. Enkele ouders geven enkele aandachtspunten aan omtrent veiligheid. Hierbij gaat het om verkeersveiligheid (drempels/oversteekplaatsen) en hangende jeugd op straat dat een onveilig gevoel teweeg brengt. Eén ouder draagt als oplossing aan om de hangjongeren iets te doen te geven door ze verantwoordelijk te maken over bijvoorbeeld een wijkje of plein. Ze denkt dat het beter werkt om samen met jongeren aan de slag te gaan, dan streng te straffen.

3.4.2 Onderwijs

De meeste ouders vinden het schoolaanbod prima in Hasselt. (Dit zijn eigenlijk alleen ouders met kinderen op het basisonderwijs). Eén ouder geeft aan dat hogere opleidingen zoals havo en vwo te ver weg zijn. Het heen en weer reizen heeft haar kinderen aardig wat tijd en geld gekost.

3.4.3 Voorzieningen

Veel ouders vinden dat er genoeg speelplekken zijn voor kinderen in de buurt. Ook wordt het zwembad een aantal keer genoemd als leuke voorziening, een enkeling noemt de natuur in de omgeving.

Een aantal ouders geeft aan dat er te weinig speelplekken zijn voor hun kinderen. Het gaat hier voornamelijk om ouders met jonge kinderen, die ofwel bij het centrum wonen of in een nieuwbouwwijk.

Enkele ouders zeggen dat er voor de oudere jeugd weinig te beleven valt. Een ouder zegt:

'Er is wel een jeugdsoos, maar jongeren hangen daar maar wat apathisch rond, rokend en drinkend. Als ouder word je niet blij als je kind daarheen gaat.'

Een andere ouder zegt dat de oudere jeugd alleen sporten als vrije-tijdsvoorziening heeft. En weer een ander noemt het gebrek aan uitgaansgelegenheden.

Enkele ouders zeggen dat er van alles georganiseerd wordt voor jonge kinderen. Eén ouder noemt kinderdisco's en het rabo-intoerfestijn.

De meeste van de ouders vinden dat het aanbod aan sportverenigingen en faciliteiten prima is en dat er geen behoefte is bij hen of hun kinderen aan meer sportgelegenheden. Veel ouders noemen voetbal en een enkeling noemt een andere sport (streetdance, zwemmen, gym, zeilen).

Sommige ouders spreken het bovenstaande echter tegen. Zij vinden het sportaanbod in de buurt zeer beperkt is en dat sporten alleen beoefend kunnen worden als men bereid is er ver voor te reizen.

'Eigenlijk is voetbal het enige wat je hier kunt doen aan sporten, voor veel andere sporten moet je al snel een flink eind rijden en daar heb je als ouder niet wekelijks de tijd voor.'

Eén ouder noemt specifiek een gebrek aan teamsporten voor meisjes.

3.4.4 Problemen, advies en hulp

Een aantal ouders heeft zich uitgelaten over wie verantwoordelijkheid draagt bij opvoeden en problemen met opvoeden en het signaleren hiervan. De school werd genoemd als belangrijke instantie voor het signaleren van problemen bij kinderen. Ook zegt een enkele ouder dat de school moet helpen bij het doorverwijzen van kinderen met problemen naar de juiste hulpinstelling. De schoolarts wordt specifiek genoemd als verantwoordelijke. Enkele ouders geven helaas aan dat ouders niet meer betrokken worden bij onderzoeken van de schoolarts en dit wordt als negatief ervaren.

Andere ouders zeggen dat de gemeente helemaal geen rol speelt bij de opvoeding van kinderen en problemen die dit met zich mee zou kunnen brengen. Een ouder benoemt de verwijzende rol van consultatiebureaus. Deze persoon stelt ook voor om de bezoeken bij het consultatiebureau door te trekken. Het zou goed zijn als iedere ouder eens in de zoveel tijd met een professional over zijn kind moet komen praten.

De meeste ouders geven aan dat ze geen idee hebben wat voor problemen jongeren hier tegen kunnen komen, of dat ze er nog nooit over nagedacht hebben. De paar problemen die ouders wel benoemen zijn:

- Horen zeggen van veel druggebruik in de omgeving
- Mogelijke gedragsstoornissen/autisme
- Spanningen thuis (bijvoorbeeld door baanverlies)

Aanbod advies en hulp

Sommige ouders hebben zich uitgelaten over de informatie met betrekking tot het hulpaanbod. Een aantal hiervan geeft aan dat er via school informatie wordt gegeven over waar je terecht kunt met problemen. Deze mensen zijn tevreden over de informatie die ze krijgen. Weer anderen geven aan dat er weinig informatie is over hulpaanbod, maar dat dit geen probleem is. Reclame voor hulp bij opvoeden is volgens hen overbodig en actief zoeken als je hulp nodig hebt, levert vast goede hulp op.

Een groot aantal van de ouders geeft aan dat ze niet precies weten wat voor hulp er wordt aangeboden omtrent opvoedproblemen, omdat ze nooit hulp nodig gehad hebben. Wel geven veel hiervan één van de onderstaande voorbeelden, na er kort over nagedacht te hebben. De meeste ouders geven aan bij 'kleinere' opvoedproblemen eerst familie of vrienden te raadplegen, of andere personen die ze dit toevertrouwen en pas bij escalatie of grotere problemen een professional op te zoeken. Een enkeling zegt dat er behoefte is aan leesvoer over opvoeden en dat ouders hiervoor open staan.

Er is een aantal ouders dat geen idee heeft van bij wie ze zouden aankloppen als ze problemen ervaren. Enkel hiervan zeggen dat ze op internet of bij het gemeentehuis zouden informeren hoe of wat ze moeten doen.

De instanties die ouders het meest noemen als hulpbronnen zijn: school en huisarts. De voornaamste taak van deze instanties is het doorverwijzen naar de juiste hulpverlener. De school en de huisarts zijn dus een eerste aanspreekpunt voor ouders. Een aantal ouders met jonge kinderen noemt ook het consultatiebureau.

Het CJG wordt ook door een aantal ouders genoemd. De meesten kennen het echter alleen van naam. Eén ouder heeft er daadwerkelijk gebruik van gemaakt en is zeer te spreken over de bereikbaarheid en kwaliteit van de hulp. Een andere ouder vreest dat het CJG niet laagdrempelig genoeg is en dat daardoor alleen mensen met hele serieuze problemen daar aankloppen. Als mogelijke oplossing geeft deze ouder een anonieme inloop.

Enkele ouders noemen De Kern als mogelijke hulpinstantie, maar weet hier niet precies de functie van; of weten dat er een GGD in de omgeving is, maar hebben hier geen ervaring mee. Tevens zijn er enkele ouders die erop wijzen dat bureaus problemen in gezinnen goed kunnen signaleren, maar niet weten wat ze ermee aan moeten. Een meldpunt hiervoor ontbreekt, het aanspreken van de bureaus vergt enorm veel moed en het landelijk Meldpunt Kindermishandeling is een veel te grote stap.

3.4.5 Participatie en eigen initiatief

Er zijn twee duidelijke meningen onder ouders wat betreft betrokkenheid. Aan de ene kant geeft een groep ouders aan dat ze op dit moment geen inspraak op het gemeentebestuur hebben en dat dit jammer is.

De andere mening die ouders die over betrokkenheid spreken hebben, is dat zolang alles goed geregeld is en er niets te klagen valt (wat op het moment het geval is), er geen behoefte is aan inspraak op het beleid. Sommige ouders geven alleen aan dat het betrekken van ouders bij gemeentebestuur belangrijk is.

Enkele ouders zeggen dat ze geen idee hebben van hoe de betrokkenheid op dit moment geregeld is, maar dat meer betrokkenheid geen kwaad kan. Een aantal ouders noemen het huidige onderzoek als goede methode van betrekking, omdat het persoonlijk contact betreft. Andere ouders zeggen dat ze geen idee hebben van waar ze terecht zouden kunnen met klachten, tips of complimenten aan de gemeente.

Een ouder vertelt dat onlangs, na overleg met de gemeente, een budget werd vrijgesteld voor bewoners om een plein in de buurt in te richten. Dit vindt ze een hele goede manier van samenwerking en hier is ze erg tevreden over.

Een andere ouder zegt dat er geprobeerd is contact te zoeken met de gemeente in verband met een voorstel om een ongebruikt speeltuintje te verplaatsen naar een stuk braak liggende grond. De gemeente luisterde wel naar haar voorstel, maar toen het niet bleek te kunnen, hebben ze geen tegenvoorstel gedaan of een alternatief geboden. Later deed deze ouder ook nog een voorstel om een speeltuinvereniging op te zetten. Hier is geen reactie op ontvangen.

Belangrijke onderwerpen

Een aantal ouders weet voorbeelden te geven van onderwerpen waar ze wel betrokken bij willen worden wat betreft het gemeente beleid. De onderwerpen die genoemd worden zijn:

- de behoeftes van ouders op het gebied van bijvoorbeeld vrije tijd
- onderhoud van gebouwen en infrastructuur
- veiligheid op straat.
- hondenpoep.
- bezuinigingen met betrekking tot sporten (hogere contributies)
- de tegemoetkoming van winkeliers (wordt nu te weinig gedaan)

Daarnaast denken sommige ouders dat onderwerpen waarover ze willen meedenken grotendeels afhankelijk zijn van de actualiteit.

Vormgeving participatie

Veruit de meeste ouders met ideeën over hoe ze het liefst betrokken willen worden bij gemeentelijke beslissingen noemen de e-mail of digitale enquêtes. Specifieke voorbeelden hiervan zijn: een mail met stellingen over het beleid van de gemeente, iedereen kan dan zelf beslissen om er al dan niet op te reageren. Een mail-adresbestand zou kunnen worden opgesteld van alle ouders. In het geval van bijeenkomsten of actualiteiten zouden ouders dan op de hoogte gesteld kunnen worden.

Andere mogelijkheden die minder vaak genoemd worden zijn:

- folders
- social media
- een inlooppunt voor vragen/klachten
- een enquête per post
- persoonlijk contact (dus vooral geen enquêtes, maar meer diepere gesprekken)

Enkele ouders benadrukken dat het belangrijk is dat mensen zelf kunnen bepalen of ze mee doen of niet. Er zou dan het best per onderwerp contact gezocht kunnen worden en de methode is volgens één van hen dan niet zo belangrijk meer.

3.4.6 Samenvatting voor ouders in Hasselt

Respondenten

- Totaal zeventwintig ouders
- Zes vaders en eenentwintig moeders
- Aangesproken bij basisscholen en winkels
- Meerderheid jonge kinderen

Algemeen

- De ouders zijn zeer tevreden over de buurt, de voorzieningen en de veiligheid in de omgeving. De rust en het ons-kent-ons-gevoel weegt zwaarder dan de afwezigheid van een aantal voorzieningen.

Voorzieningen

- Volgens de ouders zijn de belangrijkste voorzieningen overigens wel in de buurt aanwezig.
- Het meeste gebrek aan voorzieningen volgens ouders valt in de categorie vermaak voor jeugd (sporten en vrije tijd).

Problemen, advies en hulp

- De scholen spelen een enorme rol wat betreft zorg en welzijn in zowel probleemsignalering als informatievoorziening op het gebied van hulp. Overigens is de huidige informatieverstrekking op dit gebied maar matig (weinig ouders weten direct waar ze bij problemen naartoe kunnen), maar er heerst geen grote behoefte aan meer informatie.
- De huisarts wordt ook gezien als een belangrijk figuur waar het gaat om hulp bij problemen. Deze heeft een doorverwijsfunctie volgens veel ouders.

Participatie

- Een deel van de ouders geeft aan meer betrokken te willen zijn bij het gemeentebestuur en een ander deel (ongeveer 50/50) vindt het wel best zo. De ouders die meer betrokken willen zijn zouden dit graag via de e-mail zien gebeuren en vinden het belangrijk zelf te kunnen bepalen of ze ergens over willen meedenken of niet (per onderwerp).

3.5 Zwartsluis: Perspectieven van jongeren

3.5.1 Algemeen

Volgens jongeren kennen bewoners van Zwartsluis elkaar allemaal goed. Over het algemeen wordt dit als prettig ervaren, en leidt tot gezelligheid en gemoedelijkheid in Zwartsluis. Er zijn ook jongeren die menen dat het ons-kent-ons in Zwartsluis soms tot problemen leiden, als gevolg van onderling geroddel.

3.5.2 Voorzieningen

Over wonen en opgroeien in Zwartsluis verschillen de meningen onder jongeren. Waar sommige jongeren Zwartsluis typeren als 'een gat' waar weinig te doen is – met een gebrek aan winkels en uitgaansgelegenheden – noemen andere jongeren Zwartsluis een 'leuk en gezellig gat' waar ze alles hebben wat nodig is, ook winkels en uitgaansgelegenheid. Sommige jongeren voelen zich nadrukkelijk gelukkig in Zwartsluis.

Een aanzienlijk aantal jongeren vindt dat er voor jongeren tot 18 jaar over het algemeen genoeg te doen is en dat er verschillende dingen worden georganiseerd. Ze noemen: de soos, de partypub, kroegjes en sporten. Wel lijken jongeren die jonger zijn dan 16 jaar of ouder dan 18 jaar minder mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding te hebben dan de groep van 16-18 jaar. Voor 16- en 18+ worden juist weinig activiteiten georganiseerd, of bestaande activiteiten zijn voor deze leeftijden minder of niet toegankelijk. Zo wordt ook een dansgroep voor oudere meiden gemist. Jongeren die ouder zijn dan 18 vinden dat ze eigen activiteiten, met leeftijdsgenoten, en een eigen plek missen. De algemene soos waar ook jongeren van 18 en ouder komen wordt niet beschouwd als een gepaste plek voor deze jongeren, omdat de meeste bezoekers in de ogen van 18+ (veel) jonger zijn en ze weinig met de jongere bezoekers gemeen hebben. Zij willen graag een eigen plek. Als mogelijkheid noemen een aantal 19-jarigen het scoutinggebouw langs het water dat meerdere dagen en avonden in de week niet gebruikt wordt. Deze plek is makkelijk te bereiken, biedt veel ruimte, en levert door zijn ligging minimale overlast voor de omgeving.

Jongeren die de soos wel kennen van naam, maar er niet komen, denken dat de soos een besloten club is. Sommige jongeren zeggen hierover dat andere jongeren er niet zomaar binnenkomen, en dat introductie noodzakelijk is. Er zijn ook jongeren die niet naar de soos gaan omdat ze vinden dat de soos bezocht wordt door een 'ander slag mensen'.

Vervoer

De mogelijkheden voor vervoer, en openbaar vervoer, zijn volgens sommige jongeren in orde. Ze kunnen makkelijk komen waar ze moeten zijn, met de bus maar vaak ook met fiets of scooter. Andere jongeren vinden het openbaar vervoer 'prut' en denken dat je zonder rijbewijs nergens komt. Sommige jongeren noemen de bus uit Genemuiden als aandachtspunt - deze stopt vroeg op de avond al met rijden. Over de busverbinding met Meppel wordt gezegd dat je lang onderweg bent en wordt gevraagd of dat niet sneller kan. Sommige jongeren vragen zich af of ze ook inspraak kunnen krijgen in hoe het openbaar vervoer wordt geregeld.

3.5.3 Onderwijs

Jongeren die een vervolgopleiding gaan doen - en waarin door het Agnieten College niet voorzien wordt - doen dat veelal buiten de gemeente, en daar zijn ze over het algemeen niet positief over maar ook niet negatief over. Het lijkt een gegeven waaraan ze gewend zijn.

3.5.4 Werk

Supermarkten zijn volgens jongeren populaire werkgevers bij jongeren en vinden dat daar ook genoeg werk is. Veel jongeren in Zwartsluis vinden dat het redelijk makkelijk is om aan parttime werk te komen, maar wijzen er wel op dat je er een beetje moeite voor moet doen. Als je bereid bent om dat te doen, dan zijn er genoeg mogelijkheden. Bovendien vinden jongeren vaak ook baantjes via vrienden en familie. Ze missen momenteel geen bepaald soort werk. Naast de supermarkten wordt buitenwerk (zoals bouw en stratenmaken), horeca, krantenwijk en de tapijtfabriek genoemd als mogelijkheden voor werk. Wie echter werk wil in het midden- en kleinbedrijf, zal al snel in Zwolle uitkomen.

Er zijn ook jongeren die nog naar school gaan en dezelfde mogelijkheden noemen, maar vinden dat het aanbod aan werk voor jongeren beperkt is. Verder zijn er werkloze jongeren die hard op zoek zijn naar (full time) werk in Zwartsluis, en dat verloopt moeilijk. Ze willen graag geholpen worden bij het zoeken naar vacatures, en suggereren dat alle vacatures die voor jongeren interessant kunnen zijn op een centrale plek verzameld en toegankelijk worden. Nu is zoeken heel versnipperd en je bent altijd bang dat je verkeerd zoekt, of dat je iets hebt gemist.

3.5.5 Toekomst

Sommige jongeren verwachten dat ze voor studie en werk wel zullen vertrekken naar elders, en niet in Zwartsluis zullen blijven, noch later terugkeren. Andere redenen voor vertrek is voor sommige jongeren de verveling die ze nu ervaren: er zijn te weinig winkels en uitgaansgelegenheden en op zondag is er niets te doen. Andere jongeren benadrukken juist dat ze hun toekomst in Zwartsluis zien, en nooit zullen vertrekken. Tegelijkertijd is er ook een groep jongeren die nu voor werk en studie veel buiten Zwartsluis zijn, die voor het avontuur en de mogelijkheden zullen vertrekken. Zij geven echter ook aan dat ze verwachten dat ze later weer zullen terugkeren.

3.5.6 Informatie en advies

Wanneer jongeren vragen hebben, of informatie nodig hebben (over school, woning of andere zaken), krijgen ze dat vaak via thuis of school. Jongeren krijgen veel informatie en hoeven niet vaak te zoeken naar informatie. Een belangrijke uitzondering is informatie over de mogelijkheden voor inspraak en eigen activiteiten die jongeren willen organiseren (zie: Participatie).

3.5.7 Problemen, advies en hulp

Voor advies en hulp bij problemen gaan jongeren eerst naar hun vrienden. Een deel van de jongeren in dit onderzoek voegt hieraan toe dat problemen niet zo snel besproken worden, ook niet met vrienden, uit angst voor roddels. en dan vooral onderling tussen en over bewoners van Zwartsluis. Dat levert soms ernstige problemen op voor degenen over wie het gaat, want mensen komen niet meer af van de verhalen die over hen verteld worden. Dat maakt het ook risicovol om over problemen met je vrienden te praten, vinden ze. De indruk bestaat dat dit risico meer wordt gevoeld naarmate de jongeren ouder worden.

Sommige jongeren vertellen dat er geen grote problemen bij jongeren zijn, ook al denken ze dat er in elk gezin wel iets aan de hand is. Andere jongeren spreken nadrukkelijker hun vermoeden uit dat er meer aan de hand is in Zwartsluis, maar vertellen dat er weinig openlijk over wordt gepraat, zoals over drugsgebruik, en over frictie tussen ouders en hun kinderen thuis. Deze jongeren weten uit de eerste hand ook dat er wel eens vechtpartijen tussen groepen zijn door stoerdoenerij. Volgens een kleine groep, vooral oudere jongeren, zijn dronkenschap en vechtpartijen de spannendste problemen, ook al noemen ze deze dingen niet 'problematisch'.

Volgens deze jongeren zijn er geen grote problemen onder jongeren en is er nauwelijks behoefte aan hulp en zorg. Ze hebben vooral behoefte aan activiteiten en meer gelegenheid om iets te doen in hun vrije tijd. Andere jongeren vinden echter de vechtpartijen en het regelmatig overgeven als gevolg van mateloos drankgebruik wel problematisch. Hierbij wordt gewezen op de toegang die jongeren onder de 16 hebben tot de partypub, en op regelmatige vechtpartijen tussen jongeren uit Genemuiden en Zwartsluis, en uit Hasselt en Genemuiden. Sommige jongeren vinden daarom dat ouders beter op de hoogte moeten zijn van het rook- en drinkgedrag van hun kinderen. Ze suggereren ook dat de gemeente hierover voorlichting kan geven, in samenwerking met de soos.

Jongeren in Zwartsluis weten over het algemeen niet hoe hulp voor jongeren met problemen is geregeld, en waar ze terecht kunnen voor advies en hulp, met uitzondering van bezoekers van de soos en leerlingen aan het Agnietencollege. Een andere, kleine groep, die wel op de hoogte is van hulpverlening, bestaat uit jongeren die zelf ervaring hebben met jeugdzorg.

Jongeren die zelf ervaring hebben met jeugdzorg zijn daar positief over, en vinden dat jeugdzorg toegankelijk moet zijn in de gemeente, dichtbij huis. Hun beeld is dat ze voor jeugdzorg nu naar Kampen of Zwolle moeten. Een jongen heeft in Zwolle in de crisisopvang gezeten nadat hij door zijn vader uit huis gezet was. Hierop terugkijkend denkt hij dat het niet zo uit de hand was gelopen als jeugdzorg eerder ingegrepen had, maar hij wijst er ook op dat een interventie door jeugdzorg waarschijnlijk niet geaccepteerd was door zijn vader omdat mensen in Zwartsluis problemen thuis zelf willen oplossen.

Bij leerlingen aan het Agnietencollege is goed bekend wie de vertrouwenspersoon is en bij wie leerlingen goed terecht kunnen. De vertrouwenspersoon op school wordt gezien als de juiste persoon om jongeren met problemen te helpen. Volgens sommige jongeren is daarom geen behoefte aan meer informatie over en/of contactpunten voor hulp. Voorbeelden van steun en hulp via het Agnietencollege zijn doorverwijzing naar sociaal maatschappelijk werk voor slachtoffers van pesten, en een praatgroep op school voor rouwverwerking die voorziet in een belangrijke behoefte van jongeren die ermee te maken krijgen.

Op de vraag hoe de school in de gaten houdt hoe het met iedereen gaat vertellen jongeren over een vragenlijst van de GGD die iedereen onlangs in moest vullen. Hierin werden vragen gesteld over de concentratie, gevoelens, gezondheid, sport en het sociale aspect. Hierbij heeft iemand van de GGD toen ook een uitleg gegeven. Op scholen is een vertrouwenspersoon, en jongeren weten wie dit is en hoe deze bereikbaar is. Jongeren die in Meppel naar school gaan hebben onlangs een cursus/uitleg gekregen over de vertrouwenspersoon. Hierin werd uitgelegd wat de functie inhoudt, wanneer je er terecht kan en dat het anoniem is.

Jongeren die in de soos komen, noemen ook de (ambulant) jongerenwerker als een goede ingang voor hulp. Sommige jongeren die actief zijn in het soosbestuur zeggen nadrukkelijk dat zij zelf ook een signalerende functie hebben buiten de soos. Bijvoorbeeld wanneer ze jonge kinderen stiekem zien roken en/of drinken: dit wordt dan doorgegeven aan de jongerenwerker zodat deze in gesprek kan met de bedoelde kinderen.

Overigens wijzen sommige jongeren in de soos in Zwartsluis op het risico van het aanstellen van nieuwe professionele begeleiders. Volgens deze jongeren moeten nieuwe jeugdprofessionals – en dit gaat vooral over jongerenwerkers – niet alleen opnieuw het vertrouwen van jongeren winnen; ze moeten ook rekening houden met weerstand bij jongeren wanneer nieuwe en vooral strengere regels worden ingevoerd. Volgens hen brengt elke vernieuwing een strengere beleid, waartegen jongeren zich verzetten.

3.5.8

Participatie en eigen initiatief

Over het algemeen vinden jongeren in Zwartsluis dat zij nu geen of nauwelijks invloed hebben op beleid en plannen van de gemeente. Sommige jongeren in het onderzoek vinden dat ook niet nodig, omdat ze tevreden zijn over de huidige situatie. Hoewel ze het belangrijk vinden om de mening van jongeren te vragen, vinden deze jongeren het niet noodzakelijk om de mening van jongeren over alle onderwerpen te peilen. Een reden hiervoor is dat jongeren zelf naar de gemeente moeten gaan als zij ergens hun mening over willen geven. Een andere reden is dat de gemeente volgens hen jongeren vooral om hun mening moet vragen over onderwerpen die voor jongeren zelf belangrijk (kunnen) zijn, zoals over voorzieningen voor vrijetijdsbesteding en jeugdzorg. Veel jongeren vinden het echter jammer dat hun eigen ideeën geen aandacht krijgen.

Zo vinden jongeren uit het kerkelijk jeugdwerk dat er vanuit de kerk veel regels zijn, en dat alles streng en strak gehouden wordt. Het zou voor de jongere generatie leuk zijn als niet alles zo in het teken van de kerk stond en alles wat losser zou verlopen.

Een onderwerp waar jongeren graag inspraak in zouden willen hebben, is het vieren van feestdagen. Bijvoorbeeld Koninginnedag, ze zouden graag meepraten over de invulling hiervan. De jongen noemt ook dat er te weinig moderne sporten worden aangeboden in de gemeente, kickboksen zou een leuke toevoeging zijn op het huidige aanbod. Sommige jongeren noemen specifiek nieuwe (bouw)plannen van de gemeente als een onderwerp waarover jongeren geraadpleegd mogen worden. Ze vragen zich af of zij mogen meekijken naar een eigen plek voor jongeren in nieuwbouw. Ze vinden dat er wel altijd speeltuinen komen, maar dat aan een hangplek wordt niet gedacht.

Een ander voorbeeld voor het gebrek aan inspraak is volgens een aantal jongeren het weghalen van de bankje bij 'het Grote Gat'. Die bankjes werden vernield en nu staat daar niets meer. Jongeren die hierover vertellen, hebben de indruk dat de gemeente redeneert: als we er geen bankjes meer neerzetten, dan kunnen ze ook niet gesloopt worden.

Iets wat jongeren ook graag anders zouden willen in de gemeente is de dienstregeling van de veerpont. Deze gaat niet tot 's avonds laat, wat jongeren vooral in het weekend vervelend vinden. Op zondag vaart de veerpont helemaal niet, met als gevolg dat jongeren niet met elkaar kunnen afspreken.

Enkele jongeren in dit onderzoek hadden voorheen ook contact met jongeren in de jeugdraad van de gemeente. Die gaven ze af en toe onderwerpen en 'opdrachten' om te bespreken. Sinds de jeugdraad is opgeheven, hebben ze ook geen contact meer met de gemeente. Een jongerencomité dat meedenkt en advies geeft bij beslissingen die hen aangaan, is volgens enkele jongeren wel een goed idee om jongeren te betrekken bij het jeugdbeleid.

Gevraagd naar goede manieren om de mening van jongeren te vragen, noemen jongeren een brief met enquête (of een korte (online) enquête, met maximaal vijf vragen). Andere jongeren vinden een enquête te onpersoonlijk en vinden juist persoonlijke gesprekken met jongeren beter. Ze nodigen de gemeente uit om de jongeren actief op te zoeken. Jongeren waarderen het ook dat op deze manier in dit onderzoek aandacht is voor de mening van jongeren. Ze ervaren dat er nu wel naar hen geluisterd wordt, maar een deel zegt ook af te wachten of er iets met hun mening gaat gebeuren.

Een discussieavond lijkt ook een goed idee, al zijn de jongeren tot 15 jaar wel bang dat ze dan niks durven te zeggen als het een grote of drukke groep is. In een klein groepje zouden ze wel graag mee willen praten. Er is ook een groep jongeren die het bezoeken van een bijeenkomst te veel moeite vindt. Een ander idee is een speciale jongeren-twitteraccount. Hierop zou op een leuke, informele manier de mening van jongeren gevraagd kunnen worden. Ook andere social media en de website van de gemeente worden genoemd als goede kanalen voor het peilen van meningen van jongeren.

Vormgeving participatie

Volgens jongeren in Zwartsluis is er weinig eigen initiatief van jongeren om iets te organiseren of te ondernemen. Er zou meer initiatief van jongeren kunnen komen, zeggen ze, wanneer ze hiervoor meer informatie krijgen; onder andere over hoe ze dat succesvol kunnen doen. Ze vinden dat de gemeente een rol heeft om jongeren te informeren over wat er eigenlijk allemaal mogelijk is om zelf iets te organiseren.

In Zwartsluis hebben jongeren (met name in de soos) de indruk dat jongeren in Genemuiden het beter hebben dan zij, omdat jongeren daar wel geld en steun ontvangen van de gemeente. Jongeren in de soos van Zwartsluis pleiten voor meer steun voor hun soos en hun activiteiten. Tegelijkertijd melden jongeren in de soos dat ze eraan gewend zijn dat initiatieven door de soos en/of de jongerenwerker wordt genomen. Ze beseffen dat dit gericht is op aanbod, maar vinden dit eigenlijk wel prettig.

Dezelfde jongeren die zich kritisch uitlaten over de beperkte invloed die jongeren hebben, vertellen ook dat ze hebben voorgesteld om bij 'het Grote Gat' een strand aan te leggen; dit voorstel is door gemeente afgewezen. Dit leidt tijdens het gesprek met deze jongeren tot het idee om bij de gemeente een functionaris aan te wijzen die de functie van 'ideeënpersoon' krijgt: een functionaris die reageert op, maar ook meedenkt en meehelpt bij het realiseren van ideeën en plannen van jongeren in de gemeente. Deze functionaris moet via telefoon en e-mail benaderbaar zijn, en helpt bij het verbeteren van plannen en adviseert over samenwerking met andere partners. Deze functionaris kan ook een idee op de website van de gemeente zetten in de vorm van een poll zodat andere jongeren in de gemeente kunnen reageren op voorstellen van andere jongeren. Hierbij moet je social media juist niet inzetten, vinden jongeren, omdat er dan een ongecontroleerde en chaotische discussie kan ontstaan.

3.5.9 Samenvatting voor jongeren in Zwartsluis

Respondenten

- Totaal zesendertig jongeren
- Leeftijd van 12-20 jaar
- Middelbare school/werkend
- Interviews op school/soos/straat

Algemeen

- Bewoners van Zwartsluis elkaar allemaal goed. Over het algemeen is dit prettig, gezellig en gemoedelijk. Soms leidt het tot problemen in de onderlinge relaties.

Voorzieningen

- Voor veel jongeren is er genoeg te doen en te beleven in Zwartsluis: jongeren onder 16 jaar en boven de 18 jaar hebben minder mogelijkheden dan de groep van 16-18 jaar.
- Over de soos in Zwartsluis bestaat het beeld dat het een besloten club is.

Werk

- Naast supermarkten vinden jongeren werk in horeca, krantenwijk, tapijtfabriek en buitenwerk.
- Werkloze jongeren vinden moeilijk werk. Informatie over vacatures is versnipperd en zou centraal verzameld en toegankelijk moeten worden gemaakt.

Problemen, advies en hulp

- Voor advies en hulp gaan jongeren eerst naar vrienden, maar niet zo snel uit angst voor roddels.
- Problemen die voorkomen: drugsgebruik, frictie/conflicten thuis, overmatig drankgebruik, vechtpartijen. Er wordt gepleit voor voorlichting aan ouders, in samenwerking met de soos.
- Vooral bezoekers van de soos, leerlingen aan het Agnietencollege en jongeren die ervaring hebben met jeugdzorg zijn op de hoogte van aanbod aan advies en hulp bij problemen.
- Jeugdzorg moet toegankelijk zijn in de gemeente, dichtbij huis.
- De vertrouwenspersoon op school is goed bekend en toegankelijk, en verwijst zo nodig door naar maatschappelijk werk (onder andere bij pesten) en de praatgroep op school voor rouwverwerking.
- De (ambulant) jongerenwerker is tevens een goede ingang voor hulp. Jongeren in het soosbestuur geven signalen over problemen bij jongeren door aan de jongerenwerker.

Participatie

- Jongeren hebben nu geen of nauwelijks invloed. Inspraak is gewenst bij: voorzieningen voor vrijetijdsbesteding, jeugdzorg, viering van feestdagen, aanbod van sporten, ruimtelijke inrichting bij nieuwbouw, de weekend-dienstregeling van de veerpont.
- Voorstellen voor meer participatie: een jongerencomité dat meedenkt en advies geeft; (mini)enquêtes via post, e-mail of social media; persoonlijke gesprekken met jongeren; straatinterviews; groepsbijeenkomsten (in kleine groepen); raadpleging van jongeren via een speciale jongeren-twitteraccount.

Eigen initiatief

- Er is weinig initiatief van jongeren, deels door gebrek aan informatie over de mogelijkheden, deels uit gewenning aan bestaand aanbod.
- Voorstel: stel een 'ideeënpersoon' aan, een functionaris die reageert op, meedenkt en meehelpt bij het realiseren van ideeën en plannen van jongeren in de gemeente.

3.6 Zwartsluis: Perspectieven van ouders

3.6.1 Algemeen

Volgens ouders is het goed leven in Zwartsluis en het is een goede plek om kinderen op te voeden. Het is er rustig en veilig. Het sociale leven in Zwartsluis wordt door ouders als prettig ervaren. Ze vinden dat er sprake is van veel sociale cohesie: mensen letten op elkaar, op een positieve manier, en ondernemen regelmatig dingen samen. Alleen in de zomer wordt het in Zwartsluis drukker en wordt de sfeer volgens sommige ouders wat grimmiger.

3.6.2 Voorzieningen

Er is volgens veel ouders in Zwartsluis genoeg te doen voor kinderen. Sommige ouders noemen specifiek dat ze het fijn vinden dat er een zwembad is. Wel wordt de variatie aan sport als beperkt ervaren. Zo worden turnen en karate gemist. Voor andere ouders mogen er in Zwartsluis ook voor jonge kinderen (basisschoolleeftijd) meer activiteiten georganiseerd worden. Met name is er behoefte aan meer variatie in het aanbod aan activiteiten. Zo kunnen er fietstochten georganiseerd worden of andere sporten aangeboden worden. Nu is dat beperkt tot voetbal en gym, maar er zijn ook kinderen die daar helemaal niet in geïnteresseerd zijn. Voor die kinderen is er momenteel geen alternatief.

Door en via school worden allerlei activiteiten georganiseerd, maar het zou volgens sommige ouders ook goed zijn om meer buiten school te organiseren. Dat moet dan wel zo gebeuren dat kinderen hun vriendjes en vriendinnetjes van school kunnen ontmoeten om samen dingen te doen buiten school om. Dat geeft dan meer aanleiding om buiten schooltijd meer samen te doen.

Sommige ouders vertellen dat hun kinderen vroeger altijd naar het kerkelijk jeugdwerk gingen, maar zij willen dit niet meer tegen de tijd dat ze 14 jaar zijn. Dat vinden de ouders wel jammer, maar ergens ook begrijpelijk: er wordt niet heel veel gedaan om het leuk te maken voor de jongeren. Ze vinden het saai.

Er zijn ook ouders die weten van het bestaan van de soos en kerkelijk jeugdwerk, maar ze hebben daar zelf geen ervaring mee. Ze menen dat kinderen en jongeren zichzelf prima kunnen vermaken: kinderen zijn inventief en verzinnen genoeg leuke dingen om te doen. Hier hoeft de gemeente niets aan te doen, vinden deze ouders.

3.6.3 Huisvesting

Ouders met oudere kinderen vertellen dat voor jongeren boven de 20 weinig woningen beschikbaar zijn in Zwartsluis. Die jongeren wijken uit naar Zwolle, hoewel het daar ook niet makkelijk is om een kamer of woning te vinden.

3.6.4 Onderwijs

Over de basisschool zijn ouders tevreden.

3.6.5

Problemen, advies en hulp

Veel ouders geven aan dat ze zelf (nog) geen problemen hebben met de opvoeding. Ze horen er ook weinig over van andere ouders in hun omgeving. Ze wijzen er bovendien op dat informatie, advies of hulp door ouders pas gezocht gaat worden op het moment dat er iets speelt in de opvoeding waar ouders zelf niet uitkomen. Bij kleine kinderen lijkt dat nog nauwelijks te spelen, maar ouders denken dat dat kan veranderen als hun kinderen ouder worden. In eerste instantie lossen ouders zelf hun problemen op, en dat vinden ouders ook een goede zaak. Vaak is het allemaal ook niet zo erg, zeggen ouders, je hoeft niet overal voor om hulp te vragen: 'dingen komen zoals ze zijn'. Sommige ouders vinden het zelfs prettig dat ze geen informatie over hulp en ondersteuning bij opvoeding van hun kinderen krijgen. Ouders in Zwartsluis weten op dit moment veelal niet waar ze terecht kunnen voor advies en hulp, wanneer het wel nodig is, met uitzondering van het consultatiebureau voor kleine kinderen.

Enkele ouders zijn op de hoogte van het bestaan van het CJG, en vinden het belangrijk dat dit er is. Verder zijn er enkele ouders die zeggen goed op de hoogte te zijn van de hulpverlening in hun omgeving. Een punt van kritiek op de bestaande hulp is dat deze vooral op vrijwillige basis is georganiseerd. Dit leidt ertoe dat ouders die echt hulp nodig hebben juist geen hulp krijgen.

Er worden door ouders verschillende suggesties gedaan voor het verbeteren van de aansluiting tussen behoefte en aanbod aan hulp:

- Breng betere samenwerking tussen CJG, school en ouders tot stand, zodat de school makkelijk kan signaleren alle kinderen beter gevolgd worden.
- Organiseer een laagdrempelige, anonieme inloop voor ouders. Op die manier kunnen ouders ook voor kleinere vragen terecht, zonder dat direct een hulpverleningstraject start.

De zorg moet volgens deze ouders meer via de scholen lopen, in plaats van dat de gemeente zich hiervoor in gaat zetten. Ouders hebben veelal een goed contact met school, dat zou juist benut moeten worden. Hierbij moet wel open en eerlijk gecommuniceerd worden, zodat de ouders niet het gevoel krijgen dat school hen verraad. Een ouder vergelijkt de aanpak met een zorgadviesteam op een MBO: hier worden regelmatig gesprekken gehouden tussen alle relevante partijen (politie, maatschappelijk werk, CJG, leerkrachten, jongerenwerk, etc.). Op die manier wordt in de gaten gehouden hoe het met de kinderen gaat en wordt er vroegtijdig ingegrepen als er zorgen omtrent een kind bestaan. Een dergelijke aanpak zou volgens deze ouder ook nodig zijn en goed werken op de basisschool.

3.6.6

Participatie en eigen initiatief

Ouders willen meer bij de gemeente betrokken worden. Sommige ouders vinden het een goede zaak als iedereen in de gemeente meer inspraak krijgt, een dat gebeurt deels al via post die ouders van de gemeente ontvangen. Dat is echter niet voor alle ouders voldoende. Andere ouders zeggen nadrukkelijk geen behoefte te hebben om meer betrokken te worden bij het beleid van de gemeente. Voor sommige ouders is het lastig om midden op straat hun mening te geven aan onderzoekers, omdat andere mensen mee kunnen luisteren. Ouders vinden het beter om via enquête of e-mail ouders te vragen naar hun mening. Overigens geven sommige ouders, die voorstellen om een enquête te gebruiken voor het peilen van meningen, meteen aan dat ze zelf niet zouden reageren op een enquête of een panel via e-mail; dit is omdat ze er geen interesse voor zeggen te hebben. Andere ouders zien in een enquête (via e-mail, post of in de krant) het voordeel dat ze dan langer kunnen nadenken over hun antwoorden.

Ouders die wel meer inspraak willen, noemen speel- en sportvoorzieningen als een onderwerp voor ouders om over mee te praten. Een andere wens is om mee te denken over een aanpak van overlast in Zwartsluis.

Ouders met kinderen op de basisschool geven de voorkeur aan contact met de gemeente via de school. De school zou de ouders (met een brief) uit kunnen nodigen voor een voorlichting of bijeenkomst over een specifiek onderwerp. Relevante thema's voor ouders zouden kunnen zijn: opvoeding, opvang, voeding en beweging/gezondheid. Er zijn ook ouders die benieuwd zijn of dit onderzoek aanleiding geeft voor een gesprek tussen ouders en gemeente. Als dat zo is, dan zijn sommige ouders bereid om hiervoor met de gemeente in gesprek te gaan. Wel is het belangrijk om die ouders uit te nodigen voor wie het betreffende thema van belang is, zodat ouders zelf kunnen bepalen om al dan niet mee te doen aan de bijeenkomst.

Vormgeving participatie

Volgens sommige ouders is actief zijn in de wijk iets wat de bewoners samen doen. De gemeente heeft daar geen rol in en dat wordt door deze ouders als prettig en juist ervaren. Een ouder vertelt dat er veel activiteit en energie is in de buurt om samen dingen te doen en dat gebeurt heel spontaan. Mensen spreken elkaar en dan ontstaat er een idee dat meteen door een aantal mensen wordt opgepakt, bijvoorbeeld het organiseren van een straatfeest.

Deze spontane manier van actief zijn, heeft volgens ouders ook een positieve invloed op de kinderen in de straat. De kinderen zien het voorbeeld van volwassenen en willen ook samen dingen doen. Zo organiseren kinderen ook een deel van het straatfeest; op deze manier leren kinderen spelenderwijs saamhorigheid en ze leren luisteren naar elkaars meningen. Dat gaat bijna vanzelf.

3.6.7 Samenvatting voor ouders in Zwartsluis

Respondenten

- Totaal elf ouders
- Twee vaders en negen moeders
- Aangesproken bij basisscholen en winkels
- Meerderheid jonge kinderen

Algemeen

- Het is goed leven in Zwartsluis, ook om kinderen op te voeden. Het sociale leven wordt als prettig ervaren en ouders zijn tevreden over het onderwijs.

Voorzieningen en activiteiten

- Er is in Zwartsluis genoeg te doen voor kinderen, maar een grotere variatie aan activiteiten en sporten wordt gemist. Er zouden ook meer activiteiten buiten school georganiseerd mogen worden. Er zijn ook ouders die menen dat kinderen en jongeren zichzelf weten te vermaken.
- Kerkelijk jongerenwerk lijkt niet aantrekkelijk meer voor jongeren tegen de tijd dat ze 13/14 jaar zijn.

Huisvesting

- Voor jongeren boven de twintig jaar zijn weinig woningen beschikbaar; zij wijken uit naar de grote stad.

Problemen, advies en hulp

- Veel ouders hebben zelf (nog) geen problemen met de opvoeding, en zoeken geen informatie, advies of hulp. Ze zijn wel bekend met het consultatiebureau, en soms met het CJG.
- Enkele ouders zijn beter op de hoogte van de hulpverlening. Hun kritiek is dat de hulp vooral op vrijwillige basis plaatsvindt, met als gevolg dat ouders die hulp nodig hebben geen hulp ontvangen. Suggesties voor verbeteringen:
- Breng betere samenwerking tussen CJG, school en ouders tot stand, zodat de school makkelijk kan signaleren alle kinderen beter gevolgd worden. Laat de zorg vooral via school verlopen, en niet via de gemeente. Gebruik het model voor zorgadviesteams met professionals uit verschillende disciplines ook voor basisscholen.
- Organiseer een laagdrempelige, anonieme inloop voor ouders. Op die manier kunnen ouders ook voor kleinere vragen terecht, zonder dat direct een hulpverleningstraject start.

Participatie

- Ouders willen meer bij de gemeente betrokken worden, bij voorkeur via enquêtes (via e-mail, post of krant) en via bijeenkomsten over specifieke thema's.
- Inspraak van ouders kan het beste via de school georganiseerd worden, in combinatie met voorlichtingsactiviteiten.
- Relevante thema's: speel- en sportvoorzieningen, aanpak van overlast, opvoeding, opvang, voeding en beweging/gezondheid.

Eigen initiatief

- Volgens sommige ouders is actief zijn in de wijk iets wat de bewoners samen doen. De gemeente heeft daar geen rol in. Een spontane manier van actief zijn, heeft een positieve invloed op de kinderen: zij zien het voorbeeld van ouders en organiseren ook samen iets in de straat. Ze leren zo spelenderwijs saamhorigheid en luisteren naar elkaars ideeën en meningen.

4 Conclusies

4.1 Algemeen/leefbaarheid

- Zowel jongeren als ouders in de gemeente Zwartewaterland vinden het prettig dat hun omgeving vertrouwd is en beschouwen een ons-kent-ons sfeer als heel prettig (slechts een enkeling ziet dit ook als nadeel). Ook is men het erover eens dat de basisvoorzieningen in de buurt aanwezig zijn.
- Ouders in alle kernen zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen voor jonge kinderen (basisscholen en sport en speelplekken). Zowel de ouders van als de oudere jeugd zelf geeft vaak aan dat er weinig te doen is voor oudere jeugd. Met name het gebrek aan uitgaansgelegenheden komt vaak naar voren.
- Jongeren in alle kernen betreuren het dat er onder jongeren verschillende groepen bestaan, de soos en jeugdclubs kunnen hierin een verbindende rol spelen volgens veel jongeren. De jongeren die in de soos geraadpleegd zijn, vinden het jammer dat andere jongeren de soos mijden en jongeren buiten de soos zeggen dat ze niet gaan omdat soosgangers een ander slag mensen zijn of een besloten groep vormen. Elke groep wil eigenlijk een eigen plek. In Genemuiden wordt met name de mate van geloof als verdeler van de groepen gezien onder jongeren. Ook ouders uit Genemuiden noemen de invloed van de kerk binnen de gemeente, deze heeft een conservatieve houding en staat haaks op de houding van moderne tieners.
- In alledrie de kernen komt verveling bij jongeren ter sprake. Dit wordt in twee van de drie kernen door jongeren genoemd als de oorzaak van overlast (door jongeren in Zwartsluis is dit niet expliciet genoemd, maar het is aan te nemen dat de situatie hier niet veel verschilt van die in Genemuiden en Hasselt). Ouders in Zwartsluis zijn dan eigenlijk de enigen die een gebrek aan sport- en buitenschoolse activiteiten noemen. Sommige mensen (zowel ouders als jongeren) zijn echter van mening dat kinderen en jongeren in staat moeten zijn zichzelf te vermaken.
- Enkele keren klagen jongeren over het gebrekkige openbaar vervoer tussen de kernen.
- In Zwartsluis zeggen ouders dat het kerkelijk jeugdwerk niet meer aantrekkelijk is tegen de tijd dat jongeren 13/14 jaar zijn. De jongeren en begeleiders van de jeugdclub naast de kerk vertellen dat deze club weinig met de kerk meer van doen heeft.

4.2 Problemen, advies en hulp

- Bij het vragen naar problemen die voorkomen in de gemeente gaat de aandacht voornamelijk uit naar problemen onder jongeren. Zeer weinig jongeren en ouders benoemen problematiek die speelt bij jongere kinderen of in de opvoeding. Meerdere jongeren en ouders noemen hoe de kerkelijke omgeving hier van invloed op is. Veel gezinnen zijn erg gesloten, het vermoeden dat er problemen spelen is er wel, maar deze zullen maar zelden uitgesproken worden of aan het licht komen. Deze geslotenheid maakt niet alleen dat problemen niet aan het licht komen, ook is er volgens ouders te weinig openheid over seks, drugs en drankgebruik.
- Sowieso heeft de omgeving invloed op de manier waarop inwoners van bijvoorbeeld Genemuiden met problemen omgaan. Het feit dat er een 'ons-kent-ons'-cultuur bestaat, maakt dat veel ouders en jongeren het gevoel hebben in de gaten gehouden te worden. Problemen worden grotendeels binnenshuis gehouden omdat het als vervelend wordt ervaren dat iedereen van elkaars situatie op de hoogte is. Deze reden geldt dan ook als drempel voor veel jongeren en ouders om hulp of steun te zoeken bij verschillende instanties.

- De problemen die onder jongeren voorkomen hebben volgens de jongeren zelf vaak te maken met alcoholgebruik. Tieners drinken als op jongeren leeftijd regelmatig en veel, wat in veel gevallen leidt tot overlast en vechtpartijen. Wel noemen de jongeren het overmatige gebruik zelf als grootste probleem, er wordt weinig gesproken over verslaving aan of afhankelijk zijn van alcohol. Als oorzaak van het overmatige drankgebruik wordt verveling genoemd. Er is te weinig te doen voor jongeren en dit maakt dat de ze hun heil zoeken in het drinken van alcohol. Naast de jongeren beamen ook de ouders dit probleem. Genoemd wordt hoe een gebrek aan voorzieningen voor jongeren leidt tot drankgebruik, vernielingen en overlast. Wat opvalt is dat meerdere ouders deze problemen noemen, zonder hiermee ooit zelf in aanraking gekomen te zijn. Het lijkt alsof veel ouders deze problemen voornamelijk van horen zeggen hebben.
- Naast het probleem rondom de overmatige inname van alcohol noemen de jongeren ook drugsgebruik, scheidingen van ouders, ruzies of conflicten met ouders en het niet behalen van een diploma, als problemen die regelmatig voorkomen onder jongeren.
- Het valt op dat de jongeren slechts beperkt op de hoogte zijn van het hulpverleningsaanbod in de gemeente. Veelal wordt genoemd dat zij in eerste instantie problemen oplossen door naar vrienden of familie te stappen. Enerzijds weten weinig jongeren waar ze terecht kunnen, anderzijds wordt ook genoemd dat ze niet gauw naar de hulpverlening zouden stappen in verband met roddels en een gebrek aan anonimiteit. Veel jongeren zouden pas bij een escalatie van de problemen hulp zoeken, dit dan via de soos of school.
- De jongeren uit Zwartsluis lijken beter op de hoogte te zijn van de mogelijkheden van hulpverlening. Vooral bezoekers van de soos, leerlingen aan het Agnietencollege en jongeren, die ervaring hebben met jeugdzorg, zijn op de hoogte van aanbod aan advies en hulp bij problemen. Zij noemen hoe de vertrouwenspersoon op school goed bekend en toegankelijk is. Deze verwijst zo nodig door naar maatschappelijk werk (oonder andere bij pesten) en de praatgroep op school voor rouwverwerking. De (ambulant) jongerenwerker is tevens een goede ingang voor hulp. Jongeren in het soosbestuur geven signalen van problemen bij jongeren door aan de jongerenwerker. De jongeren pleiten voor voorlichting aan ouders, in samenwerking met de soos. Aangegeven wordt hoe Jeugdzorg in de gemeente toegankelijk, laagdrempelig en anoniem zou moeten zijn.
- Ouders uit de verschillende dorpskernen zijn beter bekend met de beschikbare vormen van advies en ondersteuning. Zij maken veelal gebruik van het consultatiebureau en geven aan hierover tevreden te zijn. Ook veel ouders zijn op de hoogte van het CJG, al zijn er slechts enkelen die hier ook gebruik van maken. In Genemuiden noemen de ouders dat dit enerzijds maken heeft met een hoge drempel, anderzijds ook omdat het niet in het eigen dorp ligt. In Hasselt wordt aangegeven dat ouders onvoldoende weten waar ze terecht kunnen met problemen, maar er heerst geen grote behoefte aan meer informatie. Ook in Zwartsluis geven ouders aan weinig problemen met de opvoeding te hebben, ook hun hulpbehoefte is laag.
- Als aanspreekpunten bij vragen of problemen noemen veel ouders de rol van de huisarts en school. De scholen spelen een enorm grote rol wat betreft zorg en welzijn, in zowel probleemsigalering als informatievoorziening op het gebied van hulp. Genoemd wordt hoe een goede samenwerking tussen het CJG, school en ouders raadzaam zou zijn. Dit zodat de school problemen makkelijker kan signaleren, gezien het feit dat ouder zelf niet gauw naar de hulpverlening zouden stappen. Sowieso wordt genoemd dat het vrijwillige aspect van de zorg niet altijd wenselijk is, in sommige gevallen ontvangen ouders en jongeren met problemen of vragen geen of onvoldoende hulp.

- Relatief vaak wordt genoemd dat de huidige hulpverlening onvoldoende anoniem is. Zowel ouders als jongeren hebben het gevoel dat ze een stempel opgedrukt krijgen als ze ergens hulp zouden vragen. Er blijkt onder zowel ouders als jongeren behoefte te zijn aan een laagdrempelig en anonieme inloop. Voor ouders zodat ze met vragen terecht kunnen zonder dat er direct een hulpverleningstraject start, voor jongeren omdat zij dat terecht zouden kunnen met vragen die zij niet met hun ouders of vrienden durven of kunnen bespreken.

4.3 Participatie en eigen initiatief

- Veel van de jongeren en ouders in dit onderzoek geeft aan dat er op dit moment weinig inspraak is op het gemeentelijk beleid. Ze zouden hier graag verandering in zien. Een deel van de mensen (met name jongeren) denkt dat persoonlijk contact de beste manier is om mensen meer te betrekken bij het gemeentebestuur. Een ander deel denkt dat elektronisch contact de beste manier is om mensen meer te betrekken. Voorbeelden van mogelijke contactvormen die door meerdere mensen genoemd worden zijn:
 - een jongerencomité of jongerenpanel bij de gemeente
 - thema avonden
 - enquêtes via post of e-mail
 - interviews op straat
 - contact via de jeugdclubs/soos of één vaste contactpersoon bij de gemeente die naar jongeren toe gaat.
- Veel mensen hebben ook voorbeelden van onderwerpen gegeven waar ze dan bij betrokken willen worden. Sommigen gaven naast voorbeelden aan dat het belangrijk is dat mensen per onderwerp de keuze hebben om mee te denken of niet. Onderwerpen die vaker genoemd werden zijn:
 - vrijetijdsbesteding
 - invulling van activiteiten en feestdagen
 - sport en speelgelegenheden
 - aanpak van overlast
 - algemeen jeugdbeleid/jeugdzorg
- Sommige mensen hebben zich ook uitgelaten over het bij wie het initiatief van het betrekken moet liggen. Sommige jongeren geven aan dat het initiatief niet alleen van de gemeente moet komen, maar ook van de jongeren. Ze zouden dan wel eerst beter op de hoogte willen zijn van waar ze terecht kunnen met ideeën en wat de mogelijkheden zijn. Enkele ouders hebben zelfs gezegd dat actief zijn in de wijk en activiteiten organiseren iets is wat de bewoners zelf moeten doen, waar de gemeente geen rol in speelt. Op die manier geven ouders ook het goede voorbeeld aan de kinderen en jongeren in de buurt.
- De jongeren van Keet De Kolk, die meegewerkt hebben aan dit onderzoek, zijn uitermate tevreden over hoe (organisatorische) verantwoordelijkheid geven aan de jongeren positief kan uitpakken. Zij zeggen dat door de verantwoordelijkheid die ze over hun eigen plek hebben gekregen, de jongeren elkaar onder toezicht houden. Ze zijn trots op wat ze hebben en willen dus dat zij en anderen er zuinig mee omgaan.

5 Bijlage: Gespreksleidraad

Gespreksleidraad Zwartewaterland

Itemlijst voor onderzoeksdagen Zwartewaterland.

5.1 Vragenlijst gespreksleidraad jongeren

1. Algemeen oordeel leefbaarheid in de gemeente

- Hoe is het om op te groeien in Zwartewaterland?
- Zit je in Zwartewaterland op school? (waarom wel/niet?)
- Wat is hier voor jongeren te doen in hun vrije tijd? (bv. verenigingen, faciliteiten)
- Hoe kom je waar je wezen moet? (vervoer, openbaar vervoer)
- Wat voor werk of bijbaantjes zijn er hier voor jongeren?
- Hoe zie je je toekomst in Zwartewaterland?

2. Ervaring omtrent welzijn en zorg van jongeren

- Wat voor problemen hebben jongeren in Zwartewaterland? Wat zie/hoor je om je heen? (i.e. Drank, drugs, verslaving, seks, schulden, scheiding, ruzie, spijbelen)
- Denk je dat deze problemen voorkomen kunnen worden? Hoe?
- Hoe lossen jongeren hun problemen hier op?
- Als je hulp nodig hebt, hoe komen jongeren aan informatie?
- Als jongeren hulp nodig hebben, wat voor hulp of steun hebben jongeren dan nodig?
- Hoe zouden jongeren het liefst geholpen willen worden?

3. Ervaring betrekking jeugd in bestuur en beleid

- Vind je het belangrijk dat jongeren invloed hebben op wat de gemeente doet? Waarom?
- Hebben jongeren invloed op plannen van de gemeente? Hoe? Wat vind je daarvan?
- Vraagt de gemeente hier wel eens de mening van jongeren?
- Kunnen jongeren naar de gemeente toe met eigen ideeën en initiatieven?
- Bij welke onderwerpen zou je (vaker) je mening willen geven, of iets ondernemen?
- Bij welke onderwerpen vind je dat jongeren meer invloed moeten hebben?
- Wat moet er gebeuren om jongeren invloed te geven in de gemeente?
- Op welke manier zou jij het liefst je mening aan de gemeente laten weten?

5.2 Vragenlijst gespreksleidraad ouders

1. Algemeen oordeel leefbaarheid in de gemeente

- Hoe is het om kinderen op te voeden in Zwartewaterland?
- Wat vindt u van de voorzieningen voor kinderen en jongeren in Zwartewaterland?

2. Ervaringen omtrent de zorg en het welzijn van kinderen en jongeren.

- Met welke problemen hebben kinderen en jongeren in Zwartewaterland te maken?
- Met welke problemen hebben ouders te maken in de opvoeding van hun kinderen? Wat ziet en hoort u om u heen? (i.e. Drank, drugs, verslaving, seks, schulden, scheiding, ruzie, spijbelen)
- Zijn problemen in de opvoeding bespreekbaar?
- Wat doen ouders om deze problemen te voorkomen? Om ze op te lossen?
- Wat voor advies, steun of hulp bij de opvoeding hebben ouders hier nodig?
- Waar kunnen ouders hier terecht voor advies, steun of hulp in de opvoeding? (vrienden, familie, hulpverleners, anderen)
- Wat vindt u van de informatie over instanties die kunnen helpen bij de opvoeding?
- Hoe willen ouders het liefst geholpen worden bij vragen of problemen in de opvoeding?

3. Ervaring maatschappelijke betrekking in bestuur en beleid

- Vindt u het belangrijk dat ouders en jongeren invloed hebben op wat de gemeente doet? Waarom?
- Hebben ouders en jongeren invloed op plannen van de gemeente? Waar merkt u dat aan?
- Vraagt de gemeente hier wel eens de mening van ouders?
- Kunnen ouders naar de gemeente toe met eigen ideeën en initiatieven?
- Bij welke onderwerpen zou u (vaker) uw mening willen geven, of iets ondernemen?
- Bij welke onderwerpen vindt u dat ouders meer invloed moeten hebben?
- Wat moet er gebeuren om ouders en jongeren invloed te geven in de gemeente?
- Op welke manier zou u het liefst uw mening aan de gemeente laten weten?

